

חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980:

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

בחוק זה -

"אישור השתתפות"² (בוטלה);

"אלמנה"³ - לרבות מי שמשלמת לה קיצבת שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח;

"בני זוג"⁴ - לרבות איש ואשה הידועים בציבור כבני זוג ומתגוררים יחדיו.

"גיל פרישה"⁵ - כהגדרתו בחוק הביטוח.

"גימלה" - גימלה חדשית להבטחת הכנסה המשולמת לפי חוק זה;

"הורה עצמאי"⁶ - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי, התשנ"ב-1992; ואולם על המונח "ילד" תחול ההגדרה שבחוק זה.

"הסכום הבסיסי"⁷ - 6,964 שקלים חדשים, כשהוא מעודכן -

(1) ביום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006) - לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני היום האמור לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005), בתוספת -

(א) לענין גמלה המשתלמת למקבלי גמלה לפי הוראות סימן ח' בפרק ה' בחוק הביטוח או לפי הוראות סימנים ג' ו-ד' שבפרק י"א בחוק האמור, הזכאים לגמלה גם לפי חוק זה - שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005) לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003);

(ב) לענין גמלה המשתלמת לפי חוק זה למי שאינו מנוי בפסקת משנה (א) - השיעור שבו עודכן השכר הממוצע, בשנים 2004 ו-2005, לפי סעיף 37(ג)(1) בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2002;

(2) משנת 2007 ואילך - ב-1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפי אותו יום לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני ה-1 בינואר של השנה הקודמת;

¹ פורסם בס"ח 991, התשמ"א, עמ' 30.

² ר' תקנות הביטוח הלאומי (זכויות וחובות לפי חוק הביטוח הלאומי לשאינם תושבי ישראל), התשמ"ז-1987. "אישור השתתפות" - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920 התשס"ד-2004, עמ' 70. תחילה תוקף והוראת מעבר ראה בהערות מבוא לת' 22. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחקה ההגדרה.

³ ס' 1 - "אלמנה" - נוסף בת' 5, ת"ת 7.7.87, בנוסח דלעיל.

⁴ "בני זוג" - נוסף בת' 5, ת"ת 7.7.87, בנוסח:

"בני זוג" - לרבות איש ואשה החיים חיי משפחה במשק בית משותף אך אינם נשואים זה לזו, אם מתקיים בהם אחד מאלה -

(1) האשה היא אם לילד, שהאיש הוא אביו;

(2) משתלמת או השתלמה לאחד מהם, בהתאם לחוק הביטוח, תוספת תלויים בעד משנהו;

בת' 18, ת"ת 1.1.03, הסייפא לאחר המילים "לרבות איש ואשה" הוחלפה לנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

⁵ "גיל פרישה" - נוסף בת' 21, ת"ת 1.4.04, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

⁶ "הורה יחיד" - בת' עקיף (6), ת"ת 24.3.92, בנוסח דלעיל. בת' 12, ת"ת 1.7.98, נוספה הסייפא המתחילה במילים "ואולם על המונח...". ר' הערות מבוא לת' 12.

בת' 42, ת"ת 22.5.14 שונה המונח "הורה יחיד" להורה עצמאי" במסגרת שינוי שמו של חוק משפחות חד הוריות" "ל"חוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי".

⁷ "הסכום הבסיסי" - נוסף בת' 19, ת"ת 1.1.06, בנוסח דלעיל והוא יחול על גמלאות המשתלמות מיום התחילה ואילך.

"הפקודה" - פקודת מס הכנסה ;

"השכר הממוצע"⁸ - כמשמעותו בסעיפים 1 ו-2 לחוק הביטוח ;

"השר" - שר העבודה והרווחה⁹ ;

"חוק הביטוח"¹⁰ - חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 ;

"חוק יישום תכנית ההתנתקות"¹¹ - חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005.

"חוק המעצרים"¹² - חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 ;

"חוק הפיקוח"¹³ - חוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993 ;

"חוק העונשין"¹⁴ - חוק העונשין, התשל"ז-1977 ;

"חוק שכר מינימום"¹⁵ - חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 ;

"יחיד"¹⁶ - מי שאין לו בן זוג ;

"ילד"¹⁷ - כל אחד מאלה :

(א) ילד כמשמעותו בהגדרה "ילד" בסעיף 238 לחוק הביטוח ;

(ב) מי שאינו ילדו של התובע ובלבד שהתקיימו בו כל אלה :

(1) הוא אחד המנויים בפסקאות (1) עד (5) להגדרה "ילד" בסעיף 238 לחוק הביטוח ;

(2) הוא מתגורר דרך קבע עם תובע הגימלה ;

(3) תובע הגימלה מונה כאפוטרופוס עליו, לרבות תובע גימלה שחדל להיות אפוטרופוס רק בשל כך שהילד הגיע לגיל 18.

"מסגרת שיקומית"¹⁸ - (בוטלה) ;

"מתכנן יעדים תעסוקתי"¹⁹ - (בוטלה) ;

"נקודת קיצבה"²⁰ - כמשמעותה בסעיף 68(א) לחוק הביטוח.

"עולה חדש"²¹ - מי שטרם מלאו 5 שנים מיום שהתקיים בו אחד מאלה :

⁸ "השכר הממוצע" - בתי עקיף 5, ת"ת 1.8.91, אחרי "כמשמעותו" בא "בסעיפים 1 ו-1 לחוק".
בתי 11, ת"ת 1.6.98, במקום "א" בא "2".

⁹ ראו העברת סמכויות החוק לידי שר הרווחה והשירותים החברתיים, כפי שהופיעה בפרט (69) להודעה שפורסמה ב"פ 7394, התשע"ז (7.12.16), עמ' 1312.

¹⁰ "חוק הביטוח" - בתי 11, ת"ת 1.6.98, במקום "התשכ"ח-1968" בא "התשנ"ה-1995".

¹¹ "חוק יישום תכנית ההתנתקות" - נוסף בתי 24, ת"ת 18.2.05, בנוסח דלעיל.

¹² "חוק המעצרים" - נוסף בתי 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות מיום התחילה ואילך.

¹³ "חוק הפיקוח" - נוסף בתי 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות מיום התחילה ואילך.

¹⁴ "חוק העונשין" - נוסף בתי 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות מיום התחילה ואילך.

¹⁵ "חוק שכר מינימום" - נוסף בתי 35, ת"ת 1.4.10, בנוסח דלעיל.

¹⁶ "יחיד" - בתי 5, ת"ת 7.7.87, במקום "מי שאינו נשוי" בא הנוסח דלעיל.

¹⁷ "ילד" - בנוסח המקורי: "ילד" - כמשמעותו בהגדרת "ילד" בסעיף 238 לחוק הביטוח, למעט פסקה (4) שבהגדרה.

בתי עקיף 1, ת"ת 1.2.81, בהגדרת "ילד" נמחקה הסייפא: "למעט פסקה (4) שבהגדרה".
בתי 11, ת"ת 1.6.98, במקום "בסעיף 5" בא "בסעיף 238".

בתי 26, ת"ת 1.10.05, הוחלף לנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחולה ואילך.

¹⁸ "מסגרת שיקומית" - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' בהערות מבוא לתי 22. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחקה ההגדרה.

¹⁹ "מתכנן יעדים תעסוקתי" - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' בהערות מבוא לתי 22. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחקה ההגדרה.

²⁰ "נקודת קיצבה" - בתי 17, ת"ת 1.1.02, במקום "סעיף 33א לפקודה" בא "סעיף 68(א) לחוק הביטוח".

²¹ "עולה חדש" - נוסף בתי 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

- (1) נכנס לראשונה לישראל באשרת עולה לפי חוק השבות, התש"י-1950 (בחוק זה - חוק השבות);
- (2) ניתנה לו תעודת עולה לפי חוק השבות;
- (3) ניתנה לו תעודה של אזרח עולה מהמשרד לקליטת העליה;
- (4) הוא זכאי לסל קליטה מהמשרד לקליטת העליה ונכנס לישראל לראשונה באשרה א/5 לפי תקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974;
- "פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה"²² - (בוטלה);
- "תושב אזור שילוב"²³ - (בוטלה);
- "תושב אזור שילוב פטור"²⁴ - (בוטלה);
- "תושב ישראלי"²⁵ - לרבות תושב ישראל באזור כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח הלאומי.

פרק ב' : זכאות

2. תנאי זכאות

(א)²⁶ תושב ישראל שמלאו לו 25 שנים זכאי לגימלה, בכפוף להוראות חוק זה, כל עוד מתקיים בו אחד מתנאים אלה:

(1)²⁷ אין לו הכושר לעבוד ולהתפרנס כדי מחייתו, או שאינו ניתן להשמה בעבודה כלשהי, הכל לפי כללים, תנאים ומבחנים שנקבעו בתקנות ובלבד שהקביעה כי הוא אינו ניתן להשמה בעבודה כלשהי תיעשה בידי אחד מהמפורטים בפסקאות משנה (א) עד (ג) כמפורט בהן, ותהיה לתקופה שלא תעלה על התקופה שקבע השר לענין זה:

(א) לגבי מי שמטופל במוסד או נמצא בתהליך גמילה מסם לפי צו מבחן של בית המשפט - מרכז לאבחון מתמכרים לסמים שאישר השר או המוסד האמור; לענין זה -

"מוסד", "סם" - כהגדרתם בסעיף 1 בחוק הפיקוח;

"צו מבחן" - כמשמעותו בסימן ז' של פרק ו' בחוק העונשין;

(ב) לגבי מי שמצוי בפיקוחו של קצין מבחן לפי חוק המעצרים - קצין מבחן כאמור;

(ג) לגבי מי ששווה במרכז לטיפול באלכוהוליסטים המצוי בפיקוח משרד העבודה והרווחה - המרכז האמור;

(2)²⁸

²² "פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה" - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' בהערות מבוא לתי' 22. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחקה ההגדרה.

²³ "תושב אזור שילוב" - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' בהערות מבוא לתי' 22. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחקה ההגדרה.

²⁴ "תושב אזור שילוב פטור" - נוסף כהוראת שעה בס"ח 2104, התשס"ז, עמ' 394, תי' 1.8.07, בנוסח דלעיל. לענין תוקף התיקון - ראה האמור בסעיף 65 להערות מבוא לתי' 22. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחקה ההגדרה.

²⁵ "תושב ישראלי" - נוסף בתי' עקיף (8) תי' 1.2.98, בנוסח דלעיל.

בתי' 11, תי' 1.6.98, במקום "192א" בא "378".

²⁶ ס' 2(א) - ר' תקנות הבטחת הכנסה (כללי הזכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982.

בתי' עקיף (7), תי' 1.8.94, במקום "שמונה עשרה שנים" בא "עשרים שנה".

בתי' 18, תי' 1.1.03, במקום "עשרים שנה" בא "25 שנים".

הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

²⁷ ס' 2(א) - בתי' 18, תי' 1.1.03, נוספה הסייפא המתחילה במילים "ובלבד שהקביעה...". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך. ר' האמור בסעיף 18(ג) בהערות מבוא לתי' 18.

²⁸ ס' 2(א) - בתי' 11, תי' 1.6.98, במקום "127ו" בא "163".

(א)29 הוא רשום בלשכת שירות התעסוקה כמחוסר עבודה בהתאם לכללים שנקבעו לענין סעיף 163 לחוק הביטוח ולשכת שירות התעסוקה לא הציעה לו עבודה מתאימה ;

לענין פסקה זו, "עבודה מתאימה" - כל עבודה התואמת את מצב בריאותו וכשרו הגופני, או הכשרה, השתלמות או הסבה מקצועית לפי הפניה משירות התעסוקה או ממי שאישר לכך שירות התעסוקה (להלן בסעיף זה - הכשרה) ;

(ב)30 (נמוחק) ;

(א)2 מתקיים בו האמור בפסקאות (7) עד (10), (14), (16), (18), (19), (23), (24) או (26) בתוספת הראשונה, אף אם טרם מלאו לו 25 שנים, כל עוד מתקיימים בו התנאים הקבועים לגביה בתוספת האמורה, ולפי הכללים שנקבעו בה ;

(3)32

(א) הוא עובד בעבודה או נמצא בהכשרה, לרבות במסגרת שיקומית בפיקוח משדר ממשלתי, המוסד לביטוח לאומי או הרשות כהגדרתה בחוק הרשות לשיקום האסיר,

29. ס' 2(א)2(א) - בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, סעיף קטן (2) סומן (א)2(א) ובמקום הרישא "הוא רשום" בא "לגבי מי שאינו תושב אזור שילוב - הוא רשום". תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות מבוא לת' 22. לאחר פקיעת תוקפה של הוראת השעה בת' 22 - הוחזר הנוסח לקדמותו.

בס"ח 2104 התשס"ז, עמ' 395, ת"ת 1.8.07 אחרי "..." תושב אזור שילוב", בא "ולגבי תושב אזור שילוב פטור". לענין תוקף התיקון - ר' האמור בסעיף 65 להערות מבוא לת' 22. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

30. ס' 2(א)2(ב) - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, בנוסח דלעיל. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות מבוא לת' 22. לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה - נמחק ס"ק (ב) שנוסחו היה :

"(ב) לגבי תושב אזור שילוב למעט תושב אזור שילוב פטור - הוא מחוסר עבודה, ומתכנן יעדים תעסוקתי קבע לגביו באישור השתתפות כי בחודש שבעדו ניתן האישור לא הופנה לעבודה לפי הוראות סעיף 41 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, וכי ביצע בחודש האמור את התכנית האישית שנקבעה לו במלואה ואם היקף השעות של תכניתו האישית עולה על שעה בשבוע והוא לא ביצע במלואה - כי לא נעדר מן הפעילות שנקבעה לו באותה תכנית יותר מיומיים."

בס"ח 2104, התשס"ז, עמ' 394, ת"ת 1.8.07 אחרי "לגבי תושב אזור שילוב" בא "למעט תושב אזור שילוב פטור" ובמקום "ואם לא ביצעה במלואה" בא "ואם היקף השעות... לא ביצעה במלואה". לענין תוקף התיקון - ר' האמור בסעיף 65 להערות מבוא לת' 22. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך. ס' 2(א)2(א) - נוסף בת' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

בת' 30 ת"ת 1.7.07, אחרי "(10)" בא "(14)" במקום "(19) או (23)" בא "(19), (23) או (24)" ואחרי "בתוספת הראשונה" בא "אף אם טרם מלאו לו 25 שנים". הוראות תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת מיום התחילה ואילך.

בת' 39, ת"ת 27.3.12, במקום "או (24)" בא "(24) או (26)". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על מי שביום התחילה שוהה במקלט לנשים מוכות תקופה העולה על 30 ימים.

32. ס' 2(א)3 - בת' 18, ת"ת 1.1.03, אחרי "נמצא בהכשרה" בא "לרבות במסגרת שיקומית... התשס"ג-1983" ובמקום "סעיף 5(א)1" בא "חוק זה". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך. בת' 22, ת"ת 1.4.04, במקום "מסכום הגמלה לפי חוק זה" בא "מההכנסה שבשלה אין לשלם לפי הוראות חוק זה, גמלה". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

ס' 2(א)3(א) - בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, סעיף קטן (3) סומן (א)3(א) ובמקום הרישא "הוא עובד" בא "מי שאינו תושב אזור שילוב ולגבי תושב אזור שילוב המצוי במסגרת שיקומית - הוא עובד". תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות מבוא לת' 22.

בת' 29, ת"ת 1.1.07, אחרי "במסגרת שיקומית" בא "וישמתקיים לגביו האמור בסעיף 48 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה".

בס"ח 2104, התשס"ז, עמ' 394, ת"ת 1.8.07, אחרי "לגבי מי שאינו תושב אזור שילוב" בא "לגבי תושב אזור שילוב פטור". לענין תוקף התיקון - ר' האמור בסעיף 65 להערות מבוא לת' 22. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

לאחר שפג תוקפה של הוראת השעה בת' 22 - הוחזר הסעיף לנוסחו הקודם.

בתקופת הוראת השעה היה נוסחו של ס"ק (א) כדלקמן :

"(א) לגבי מי שאינו תושב אזור שילוב, לגבי תושב אזור שילוב פטור ולגבי תושב אזור שילוב המצוי במסגרת שיקומית ושימתקיים לגביו האמור בסעיף 48 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה - הוא רשום בלשכת שירות התעסוקה כמחוסר עבודה בהתאם לכללים שנקבעו לענין סעיף 163 לחוק הביטוח ולשכת שירות התעסוקה לא הציעה לו עבודה מתאימה ; לענין פסקה זו, "עבודה מתאימה" - כל עבודה התואמת את מצב בריאותו וכשרו הגופני, או הכשרה, השתלמות או הסבה מקצועית לפי הפניה משירות התעסוקה או ממי שאישר לכך שירות התעסוקה (להלן בסעיף זה - הכשרה) ;"

התשמ"ג-1983, שההכנסה מהן פחותה מההכנסה שבשלה אין לשלם לפי הוראות חוק זה, גמלה ומתקיימים בו התנאים והמבחנים שנקבעו בתקנות;

(ב)33 (נמוחק);

(4)34 הוא הגיע לגיל הפרישה;

(5)35

(א) הוא הורה לילד שבהחזקתו ונמצא עמו וטרם מלאו לו שנתיים, ואם הורי הילד הם בני זוג - תהיה הזכאות לגמלה לפי פסקה זו נתונה לאם, אלא אם כן בחרו בני הזוג כי היא תהיה נתונה לבן הזוג האחר.

(ב) בחרו בני הזוג כאמור בפסקת משנה (א), הם רשאים לחזור ולשנות את בחירתם, ואולם אם בן הזוג שאינו זכאי לגמלה לפי פסקת משנה (א) זכאי לה לפי פסקה (2), הם יהיו רשאים לעשות כן כל שישה חודשים.

(ג) תוקפה של זכאות לאחר מסירת הודעה על בחירה כאמור בפסקת משנה (א) או (ב) הוא מ-1 בחודש שלאחר מכן.

(6) בוטל.36

(7) עיקר זמנו מוקדש לטיפול בבן זוגו החולה או בילדו החולה הזקוקים להשגחה תמידית, הכל לפי כללים, תנאים ומבחנים שנקבעו בתקנות.

(8)37 הוא עובד שירות בעבודה ציבורית לפי סימן ב' 1 לפרק ו' של חוק העונשין, התשל"ז-1976.

33. ס' 2(א)(3)(ב) - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, בנוסח דלעיל. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות מבוא לת' 22. לאחר פקיעתה של הוראת השעה - בוטל הסעיף שנוסחו היה:

"(ב) לגבי תושב אזור שילוב, למעט תושב אזור שילוב פטור ולמעט תושב אזור שילוב הנמצא במסגרת שיקומית כאמור בפסקת משנה (א) - הוא עובד בעבודה, ומתכנן יעדים תעסוקתי קבע לגביו באישור השתתפות כי בחודש שבעדו ניתן האישור לא הופנה לעבודה אחרת לפי הוראות סעיף 41 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, וכי ביצע בחודש האמור את התכנית האישית שנקבעה לו במלואה, ואם היקף השעות של תכניתו האישית עולה על שעה בשבוע והוא לא ביצע במלואה - כי לא נעדר מן הפעילות שנקבעה לו באותה תכנית יותר מיומיים."

בת' 29, ת"ת 1.1.07, במקום "שאינו נמצא במסגרת שיקומית" בא "למעט תושב אזור שילוב הנמצא במסגרת שיקומית כאמור בפסקת משנה (א)" והמילים "כאמור באותה פסקה" אחרי "הוא עובד בעבודה" נמחקו.

בס"ח 2104 התשס"ז, עמ' 394, ת"ת 1.8.07, במקום הרישא "לגבי תושב אזור שילוב למעט תושב אזור שילוב הנמצא במסגרת שיקומית כאמור בפסקת משנה (א) הוא עובד בעבודה" באה הרישא "לגבי תושב אזור... הוא עובד בעבודה", ובמקום "ואם לא ביצע במלואה" בא "ואם היקף השעות של תכניתו האישית עולה על שעה בשבוע, והוא לא ביצע במלואה". לענין תוקף התיקון - ר' האמור בסעיף 65 להערות מבוא לת' 22. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

34. ס' 2(א)(4) - בנוסח המקורי: "מלאו לו, בגבר - ששים וחמש שנים, ובאשה - ששים שנים" בת' 21, ת"ת 1.4.04, הוחלף לנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

35. ס' 2(א)(5) - בנוסח המקורי: "היא אם שבהחזקתה ילד שלא מלאו לו חמש שנים או שבהחזקתה מספר ילדים אשר לצעיר שבהם טרם מלאו עשר שנים".

בת' 5, ת"ת 7.7.87, אחרי המילים "חמש שנים" בא "הנמצא עמה" ואחרי "מספר ילדים" בא "הנמצאים עמה". בת' עקיף (5), ת"ת 24.3.92, הוחלף לנוסח: "היא אם או הוא הורה יחיד אשר לילד שבאחזקתם טרם מלאו שבע שנים".

בת' 12, ת"ת 1.7.98, אחרי "שבאחזקתם" בא "הנמצא עמם". ר' הערות מבוא לת' 12.

בת' 18, ת"ת 1.1.03, במקום "7" בא "2". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

בת' 42, ת"ת 22.5.14 שונה המונח "הורה יחיד" להורה עצמאית.

בת' 51, ת"ת 1.5.18 הוחלף לנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי הוא יחול על גמלה המשתלמת מתאריך התחילה ואילך.

36. ס' 2(א)(6) - בנוסח המקורי: "היא אלמנה ואם לילד הנמצאים בהחזקתה".

בת' 5, ת"ת 7.7.87, במקום "בהחזקתה" בא "עמה ובהחזקתה".

פסקה זו בוטלה בת' 18, ת"ת 1.1.03. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

37. ס' 2(א)(8) - נוסף בתיקון עקיף (4), בנוסח דלעיל. תוקף התיקון עד יום 1.7.89.

(9)³⁸ היא שוהה במקלט לנשים מוכות באישור המחלקה לשירותים חברתיים או משרד הרווחה והשירותים החברתיים תקופה העולה על 30 ימים; לעניין זה, "אישור", "המחלקה לשירותים חברתיים" ו"מקלט לנשים מוכות" - כהגדרתם בסעיף 7(ג) לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954.

(ב)³⁹ תנאי נוסף לזכאות לגימלה הוא שהתובע היה תושב ישראל עשרים וארבעה חדשים רצופים לפני הגשת תביעתו, אולם תנאי זה לא יחול על מי שמקבל קיצבה לפי פרק ה' או פרק י"א לחוק הביטוח.

(ג)⁴⁰ השר רשאי לקבוע בתקנות כללים ומבחנים לזכאות לגימלה לתושב ישראל שמלאו לו 25 שנים ושואין מתקיימים בו התנאים האמורים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ד)⁴¹

(1) ילד תושב ישראל שמתקיים בו האמור בפסקה (1) של התוספת הראשונה, זכאי לגמלה, אף אם אין מתקיים בו האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בכפוף להוראות חוק זה, כל עוד מתקיימים בו התנאים שבפסקה (1) האמורה, ולפי הכללים שנקבעו בה.

(2) תושב ישראל שמתקיים בו האמור בפסקאות (2) ואילך של התוספת הראשונה, ושאלו מלאו לו 25 שנים היה זכאי לגמלה, זכאי לגמלה אף אם טרם מלאו לו 25 שנים, כל עוד מתקיימים בו התנאים הנקובים לגבי בתוספת הראשונה, לפי הכללים שנקבעו בתוספת האמורה.

(ה)⁴² השר, שר המשפטים ושר האוצר כאחד (בסעיף קטן זה - השרים) יקבעו כללים ומבחנים לזכאות לגמלה לתושב ישראל שמלאו לו 20 שנים אך טרם מלאו לו 25 שנים, ושמתקיימים בו שניים אלה:

(1) אילו מלאו לו 25 שנים היה זכאי לגמלה;

(2) הוא הוכיח באופן ובתנאים שקבעו השרים, להנחת דעתו של מי שקבעו לענין זה, כי עשה כל שביכולתו כדי להשתלב בעבודה התואמת את מצב בריאותו וכושרו הגופני.

³⁸ ס' 2(א)(9) - נוסף בתי' 39, ת"ת 27.3.12, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על מי שביום התחילה שוהה במקלט לנשים מוכות תקופה העולה על 30 ימים. בתי' 50, ת"ת 1.6.17 נמחקו מהסעיף המילים: "ושבחדש שקדם לשהייתה במקלט כאמור היתה זכאית לגמלה" שהופיעו אחרי המילים "תקופה העולה על 30 ימים".

בתיקון 52, ת"ת 17.1.18 הוחלף הביטוי "לשכת הסעד" בביטוי "המחלקה לשירותים חברתיים".

³⁹ ס' 2(ב) - בתי' 11, ת"ת 1.6.98, במקום "פרק ב' או פרק ג'" בא "פרק ה' או פרק י"א".

בתי' 16, ת"ת ר' הערות מבוא לתי' 16, אחרי המילים "חדשים רצופים" נמחקה המילה "בתכוף".

⁴⁰ ס' 2(ג) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982. בתי' עקיף 7, ת"ת 1.8.94, נוספה הסייפא "לרבות לתושב ישראל שטרם מלאו לו עשרים שנה". בתי' 18, ת"ת 1.1.03, במקום "שואין" בא "שמלאו לו 25 שנים ושואין" וכן נמחקה הסייפא שנוספה בתי' 7 כאמור לעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

⁴¹ ס' 2(ד) - נוסף בתי' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח:

"(ד) ילד תושב ישראל שמתקיים בו האמור בפסקה (1) של התוספת הראשונה, ושאלו מלאו לו 25 שנים היה זכאי לגמלה, זכאי לגמלה אף אם טרם מלאו לו 25 שנים, כל עוד מתקיימים בו התנאים הנקובים לגבי בתוספת הראשונה, לפי הכללים שנקבעו בתוספת האמורה."

הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

בתיקון טעות, ס"ח 1904, התשס"ג, ע"מ 574, תוקן לנוסח דלעיל.

בתי' 35, ת"ת 1.4.10, במקום "בסעיף קטן (א)" בא "בסעיפים קטנים (א) ו-(ב)".

⁴² ס' 2(ה) - נוסף בתי' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח:

"(ד) ילד תושב ישראל שמתקיים בו האמור בפסקה (1) של התוספת הראשונה, ושאלו מלאו לו 25 שנים היה זכאי לגמלה, זכאי לגמלה אף אם טרם מלאו לו 25 שנים, כל עוד מתקיימים בו התנאים הנקובים לגבי בתוספת הראשונה, ולפי הכללים שנקבעו בתוספת האמורה."

הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

בתיקון טעות, ס"ח 1904, התשס"ג, ע"מ 574, תוקן לנוסח דלעיל.

בתי' 35, ת"ת 1.4.10, במקום "בסעיף קטן (א)" בא "בסעיפים קטנים (א) ו-(ב)".

3. סייג לזכאות

לא יהיו זכאים לגימלה לפי חוק זה -

- (1)⁴³ אדם הנמצא במוסד וכל החזקתו היא על חשבון אוצר המדינה, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, רשות מקומית או גוף אחר שנקבע בתקנות;
- (2) אדם המשרת שירות סדיר בצבא הגנה לישראל ואשתו;
- (3) חבר בתאגיד האחראי לכלכלת חבריו;
- (4)⁴⁴ תלמיד הלומד במוסד שקבע השר בתקנות ובתנאים שקבע, למעט-
 - (א) מי שמשתלמת לו גמלה לפי פסקה (4) של סעיף 2(א);
 - (ב)⁴⁵

(1) הורה עצמאי, שהשתלמה לו גמלה בעד 16 חודשים לפחות מתוך 20 החודשים שקדמו לחודש שבו החל להיות תלמיד במוסד כאמור, ובלבד שהוא אינו לומד בתכנית לימודים המקנה תואר אקדמי שני או שלישי;

גמלה להורה עצמאי שמתקיימות לגביו הוראות פסקת משנה זו תשולם בעד תקופה שלא תעלה על 36 חודשים, ואולם השר רשאי לקבוע תנאים שבהתקיימם תשולם להורה עצמאי כאמור גמלה בעד תקופה ארוכה יותר;

(2) אין בהוראות פסקת משנה (1) כדי לגרוע מהאמור בסעיף 2(א)(2) או (3), ואולם השר רשאי לקבוע הוראות וכללים למתן הקלות לעניין התנאים הקבועים לפי סעיף 2(א)(2) או (3) להורה עצמאי שמתקיימות לגביו הוראות פסקת משנה (1).

3.4. זכאות מותנית לגמלה⁴⁶

(א)⁴⁷ מי שזכאותו לגמלה מותנית בקיום האמור בסעיף 2(א)(2), ולשכת שירות התעסוקה הציעה לו עבודה מתאימה והוא סירב לקבלה, לא יהיה זכאי לגמלה בעד החודש הקלנדרי שבו חל הסירוב האמור ובעד החודש שלאחריו.
(ב)⁴⁸ (נמחק).

3.5. ערר שטרם ניתנה בו החלטה⁴⁹

(נמחק).

⁴³ ס' 1(3) - ר' תקנות הבטחת הכנסה (כללי זכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982.

⁴⁴ ס' 4(3) - בנוסח המקורי:

"(4) תלמיד הלומד במוסד שקבע השר בתקנות ובתנאים שקבע, למעט תלמיד הזכאי לגמלה המנוי בפסקה (4) של סעיף 2(א)."

ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982 בת' 33, ת"ת 1.8.08, הוחלף לנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

⁴⁵ ס' 4(3)(ב) - בת' 42, ת"ת 22.5.14 שונה ב-4 מקומות המונח "הורה יחיד" להורה עצמאי, כולל ההטיות הדקדוקיות השונות.

⁴⁶ ס' 3א - נוסף בת' 14, ת"ת 1.1.99, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום 1.2.99 ואילך.

⁴⁷ ס' 3א(א) - בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, סעיף 3א סומן 3א(א) ובמקום "בסעיף 2(א)(2)" בא "בפסקה 2(א) של סעיף 2(א)". תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות מבוא לת' 22. משפג תוקפה של הוראת השעה בת' 22 - הוחזר נוסח הסעיף לקדמותו.

⁴⁸ ס' 3א(ב) - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, בנוסח דלעיל. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות מבוא לת' 22. משפג תוקפה של הוראת השעה בת' 22 - נמחק הסעיף. ערב מחיקתו היה נוסח כדלקמן:

"(ב) תושב אזור שילוב שזכאותו לגמלה מותנית בקיום האמור בפסקאות (2)(ב) או (3)(ב) של סעיף 2(א),

שמתכנן יעדים תעסוקתי קבע לגביו באישור השתתפות כי הוא הופנה לעבודה כאמור בסעיף 41 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה וכי סירב לקבלה, לא יהיה זכאי לגמלה בעד החודש הקלנדרי שבו חל הסירוב האמור ובעד החודש שלאחריו."

⁴⁹ ס' 3ב - נוסף כהוראת שעה בס"ח 1920, התשס"ד, עמ' 70, בנוסח דלעיל. תחילה, תוקף והוראת מעבר - ר' הערות

(א) הזכאות לגימלה של כל אחד מבני זוג מותנית בכך שמתקיימים גם בבן זוגו תנאי הזכאות לפי סעיף 2.

(ב)⁵⁰ האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על מי שהשר קבע בתקנות, בתנאים שקבע.

פרק ג': הגימלה

5. שיעור הגימלה⁵¹

(א)⁵² הגימלה לזכאי שאין לו הכנסה תהיה בסכומים המחושבים לפי התוספת השניה, בהתאם להרכב משפחתו, כדלקמן:

- (1)⁵³ למי שהגיע לגיל פרישה, למי שמשלמת לו קצבת אזרח ותיק או קצבת שאירים לפי חוק הביטוח, ולמי שמשלמת לו קצבת תלויים לפי סימן ח' בפרק ה' בחוק הביטוח - בשיעורים הנקובים בטור א' בתוספת השניה, לפי הענין;
- (2) למי שלא משלמת לו קצבה כאמור בפסקה (1) -

(א) אם טרם מלאו לו 55 שנים - בשיעורים הנקובים בטור ב' בתוספת השניה, לפי הענין;

(ב) אם מלאו לו 55 שנים - בשיעורים הנקובים בטור ג' בתוספת השניה, לפי הענין;

מבוא לת' 22. משפג תוקפה של הוראת השעה - בוטל הסעיף. ערב ביטולו, היה נוסחו כדלקמן:

- "33. תושב אזור שילוב שזכאותו לגמלה מותנית בקיום האמור בפסקאות (2)(ב) או (3)(ב) של סעיף 2(א), שהגיש ערר על קביעת מתכנן יעדים תעסוקתי באישור השתתפות, ושלא ניתנה החלטה בעררו לאחר 21 ימים מיום שהגיש את הערר, לא תישלל זכאותו לגמלה רק בשל הקביעה נושא הערר, והכל עד למתן החלטה בערר; לענין זה, "ערר" - ערר לפי הוראות סעיף 46 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה."
- ⁵⁰ סי' 4(ב) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.
- ⁵¹ סי' 5 - לתקופה 1.7.02-31.12.02, ר' הוראת שעה בהערות מבוא לת' 48 לחוק הביטוח הלאומי.
- ⁵² סי' 5(א) - בנוסח המקורי:

"(א) הגימלה לזכאי שאין לו הכנסה תהיה בסכומים המחושבים לפי התוספת, בהתאם להרכב משפחתו, כדלקמן:

- (1) בשיעור הרגיל - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקאות (1), (2), (3), (5) ו-(7) של סעיף 2(א);
- (2) "בשיעור המוגדל - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקאות (4) ו-(6) של סעיף 2(א)".
- בת' עקיף (5), ת"ת 24.3.92, הוחלף לנוסח:
- "בשיעור המוגדל:

(א) לפי הפרטים 1 עד 6 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקה (4) של סעיף 2(א).

(ב) לפי הפרטים 7 או 8 לתוספת, לפי הענין - אם הזכאי לגימלה הוא אחד המנויים בפסקה (6) של סעיף 2(א) או אם הוא הורה יחיד.

(ג) לפי פרטים 1 עד 6 לתוספת, לפי הענין, אם לזכאי לגימלה מלאו 46 שנים."

בת' 10 הוחלף לנוסח:

(2) בשיעור המוגדל - לפי הפרטים 7 או 8 לתוספת, לפי הענין, אם הזכאי לגימלה הוא אחד מאלה:

(א) מנוי בפסקה (6) של סעיף 2(א);

(ב) הורה יחיד;

(ג) הורה, שיש עמו ילד שטרם מלאו לו 18 שנים, אם אותו הורה זכאי לגימלה בנפרד מבן זוגו מכוח התקנות לפי סעיף 4(ב) לענין בני זוג החיים בנפרד, שאינם מכלכלים זה את זה או שאחד מהם נמצא במעצר או במאסר;

(א) בשיעור המוגדל - לפי פרטים 1 עד 6 לתוספת, לפי הענין, אם לזכאי לגימלה מלאו 46 שנים.

(3) למקבלי קיצבת זיקנה או קיצבת שאירים לפי חוק הביטוח, הזכאים לגימלה גם לפי חוק זה, יוגדל שיעור הגימלה הנקוב בתוספת ב-7%."

בת' 18, ת"ת 1.1.03, הוחלף לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18. סי' 5(א)1 - בת' 21, ת"ת 1.4.04, במקום הרישא שנוסחה היה: "למי שמלאו לו 65 - בגבר, או 60 - באישה" בא "למי שהגיע לגיל פרישה". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

בת' 48, ת"ת 1.1.17 נמחקה הסיפא של סי' 5(א)1 שנוסחה היה: "הענין, כשהם מוגדלים ב-7%".

בת' 49, ת"ת 27.8.17 הוחלף הביטוי "קצבת זקנה" בביטוי "קצבת אזרח ותיק".

(3) להורה יחיד - לפי הפרטים 7 או 8 בתוספת השניה, לפי הענין.

(ב)⁵⁴ הגימלה לזכאי שיש לו הכנסה תהיה בסכום השווה להפרש שבין הגימלה, שהיה זכאי לה לפי סעיפים קטנים (א) או (ה) לולא ההכנסה, לבין ההכנסה.

(ג)⁵⁵ בוטל.

(ד)⁵⁶ לענין סעיף זה יראו כהורה עצמאי גם הורה, שיש עמו ילד, אם אותו הורה זכאי לגמלה בנפרד מבן זוגו מכוח התקנות לפי סעיף 4(ב) לענין בני זוג החיים בנפרד, שאינם מכלכלים זה את זה או שאחד מהם נמצא במעצר או במאסר.

(ה)⁵⁷ על אף הוראות סעיף קטן (א)-

(1)⁵⁸ שיעור הגמלה שתשולם למי שזכאי לגמלה כאמור בפסקאות (1), (5) ו-(25) בתוספת הראשונה, יהיה כמפורט באותן פסקאות;

(2) השר רשאי לקבוע את שיעור הגמלה שתשולם למי שזכאי לגמלה מכוח סעיפים 2(ג) או 4(ב);

(3) השר, שר המשפטים ושר האוצר כאחד יקבעו את שיעור הגמלה שתשולם למי שזכאי לגמלה לפי סעיף 2(ה), ובלבד שהשיעור כאמור לא יפחת מ-50% ולא יעלה על 80%, משיעור הגמלה שהיתה משתלמת לאותו זכאי לפי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) אילו הוראות סעיף קטן (א) היו חלות לגביו.

(ו)⁵⁹ מי שנפסקו לזכותו מזונות והוא אינו זכאי לתשלום חודשי לפי הוראות סעיף 2 לחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, בשל כך שלא התמלאו בחייב התנאים המפורטים באותו סעיף או בשל כך שהוא אינו זוכה כהגדרתו בחוק המזונות, לא יופחת שיעור הגמלה אשר לו הוא זכאי רק בשל כך שנפסקו לזכותו מזונות; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות שנקבעו בסעיפים 6 או 9 או לפיהן לגבי מי שהמזונות שנפסקו לזכותו, או חלקם, משתלמים לו בפועל.

⁵⁴ ס' 5(ב) - בת' 18, ת"ת 1.1.03, במקום "סעיף קטן (א)" בא "סעיפים קטנים (א) או (ה)". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

⁵⁵ ס' 5(ג) - בנוסח המקורי:

"זכאי ששולמה לו גימלה במשך עשרים וארבעה חדשים, תשולם לו גימלה בשיעור המוגדל החל בחודש העשרים וחמישה;

הוראה זו לא תחול על יחיד, שאין עמו ילד, והוא גר עם הוריו במסגרת משק בית משותף, אלא אם מלאו לו, בגבר - ששים וחמש שנים, ובאשה - ששים שנים."

בת' 5, ת"ת 7.7.87, נמחקו המילים "בשיעור הרגיל".

הסעיף בוטל בת' 17, ת"ת 1.1.02. ר' הערות מבוא לת' 17.

⁵⁶ ס' 5(ד) - נוסף בת' 5, ת"ת 7.7.87, בנוסח:

"(ד) קיבל עולה תמיכה כספית לצרכי מחיה מהסוכנות היהודית לארץ-ישראל או מהמשרד לקליטת עליה, במשך שנים עשר חדשים לפחות מתוך עשרים וארבעה החדשים שמיים עלייתו ארצה, והוא זכאי לגימלה, תשולם לו הגימלה בשיעור המוגדל, ובלבד שהגיש את תביעתו לגימלה תוך 36 חדשים מיום עלייתו."

בת' 18, ת"ת 1.1.03, הוחלף לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

בת' 42, ת"ת 22.5.14, הוחלף הביטוי "הורה יחיד" בביטוי "הורה עצמאי".

⁵⁷ ס' 5(ה) - בת' 5, ת"ת 7.7.87, שונה מספור הסעיף המקורי מ-(ד) ל-(ה). ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982. נוסח הסעיף היה:

"(ה) השר רשאי לקבוע בתקנות את שיעור הגימלה שתשולם למי שזכאי לגימלה מכוח סעיפים 2(ג) או 4(ב)."

בת' 18, ת"ת 1.1.03, הוחלף לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

⁵⁸ ס' 5(ה) (1) - בת' 35, ת"ת 1.4.10, במקום "(1) ו-(5)" בא "(1), (5) ו-(25)".

⁵⁹ ס' 5(ו) - נוסף בת' 17, ת"ת 1.1.02, בנוסח:

"(ו) מי שנפסקו לזכותו מזונות והוא אינו זכאי לתשלום חודשי לפי הוראות סעיף 2 לחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, בשל כך שלא התמלאו בחייב התנאים המפורטים באותו סעיף, לא יופחת שיעור הגמלה אשר לו הוא זכאי רק בשל כך שנפסקו לזכותו מזונות; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות שנקבעו בסעיפים 6 או 9 או לפיהן לגבי מי שהמזונות נפסקו לזכותו, או חלקם, משתלמים לו בפועל."

בת' 18, ת"ת 1.1.03, אחרי המילים "באותו סעיף" בא "או בשל...בחוק המזונות".

בת' 35, ת"ת 1.4.10, במקום "נפסקו" בא "שנפסקו".

(ז) ⁶⁰ אישה הזכאית לגמלה לפי סעיף קטן (א)(2)(ב), ומלאו לה 62 שנים אך טרם הגיעה לגיל הפרישה, תהיה זכאית לתוספת לשיעור הגמלה הקבוע לגביה בתוספת השנייה, בשיעור של 7.95% מהסכום הבסיסי, במשך תקופה בהתאם לחודש לידתה כמפורט להלן, אולם היא לא תהיה זכאית לתוספת בעד התקופה שלאחר גיל הפרישה:

(1) ינואר 1960 עד דצמבר 1960 - 4 חודשים;

(2) ינואר 1961 עד דצמבר 1961 - 8 חודשים;

(3) ינואר 1962 עד דצמבר 1962 - 12 חודשים;

(4) ינואר 1963 עד דצמבר 1963 - 15 חודשים;

(5) ינואר 1964 עד דצמבר 1964 - 18 חודשים.

6. גימלה לבני זוג

(א) ⁶¹ לבני זוג הזכאים לגימלה תשולם גימלה אחת בלבד, בשיעור המשתלם לפי התוספת השנייה או התוספת הרביעית לשני בני זוג, בהתאם להרכב משפחתם.

(ב) ⁶² היה שיעור הגמלה המחושב לבני הזוג לפי נתוניו האישיים של אחד מבני הזוג גבוה משיעור הגמלה המחושב לבני הזוג לפי נתוניו האישיים של בן הזוג האחר - תשולם לבני הזוג הגמלה בשיעור הגבוה מביניהם.

(ג) ⁶³ הגימלה לפי סעיף זה תשולם לאחד מבני הזוג לפי בחירתם, ואולם השר רשאי לקבוע בתקנות נסיבות שבהן תשולם הגימלה לכל אחד מבני הזוג בנפרד ואופן חלוקתה ביניהם, או נסיבות שבהן תשולם הגימלה לאדם אחר.

(ד) ⁶⁴ אדם שאינו זכאי לגימלה לפי חוק זה רק בשל האמור בסעיף 3(1), תשולם הגימלה לבן זוגו הזכאי, בשיעור המשתלם לשני בני זוג, בהתאם להרכב משפחתם, פחות סכום השווה ל-7.5% מהסכום הבסיסי.

7. סכום קובע

(א) ⁶⁵ השר רשאי לקבוע בתקנות, לגבי סוגי זכאים, לרבות סוגים לפי הרכב המשפחה, סכומים קובעים, בשים לב להכנסה הנמוכה ביותר שעליה חל חיוב בתשלום מס הכנסה לגבי זכאים מאותו סוג.

(ב) זכאי שהכנסתו, המחושבת לפי סעיפים 9 עד 11, אינה נמוכה מהסכום הקובע החל לגביו - לא תשולם לו גימלה;

זכאי שהכנסתו כאמור נמוכה מהסכום הקובע החל לגביו, תשולם לו גימלה לפי סעיפים 5 או 6, לפי הענין, אשר סכומה לא יעלה על ההפרש שבין הכנסתו לבין הסכום הקובע.

⁶⁰ ס' 5(ז) - נוסף בתי' 58, ת"ת 1.1.22 בנוסח דלעיל. עוד נקבע כי הוראות סעיף זה יחולו על גמלת הבטחת הכנסה או על תשלום מזונות לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, המשולמים בעד התקופה שמיום תחילתו של חוק זה ואילך.

⁶¹ ס' 6(א) - בתי' 18, ת"ת 1.1.03, במקום "התוספת" בא "התוספת השנייה או התוספת הרביעית". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לתי' 18.

⁶² ס' 6(ב) - בנוסח המקורי:

"(ב) היה אחד מבני הזוג זכאי לגימלה בשיעור המוגדל - תשולם הגימלה לבני הזוג בשיעור המוגדל."

הוחלף בתי' 18, ת"ת 1.1.03, לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לתי' 18.

⁶³ בתי' 51, ת"ת 1.1.18 במקום "לבעל" בא "לאחד מבני הזוג לפי בחירתם" ובמקום "תשולם הגימלה לאשה או לאדם אחר" בא: "תשולם הגמלה לאדם אחר". הוראת תחילה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת ממועד התחילה הנ"ל ואילך.

⁶⁴ ס' 6(ד) - בתי' 19, ת"ת 1.1.06, במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי".

⁶⁵ ס' 7(א) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.

(ג) סעיף זה לא יחול על זכאי שמשלמת לו גמלה לפי פסקה (2)(א) של סעיף 5(א) ועל זכאי שהגיע לגיל הפרישה, ולא יחול על בני זוג אף אם באחד מהם התקיים האמור בסעיף קטן זה.

8. גימלה שלא תשולם⁶⁷

גימלה שהיא פחותה משה שקלים חדשים לא תשולם אלא אם הזכאי לה מקבל קיצבה לפי חוק הביטוח.

פרק ד': הכנסה

9. הכנסה

(א) בחוק זה, "הכנסה" - הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודה, אף אם לא צמחה, הופקה או נתקבלה בישראל, ולרבות -

(1) כל גימלה כמשמעותה בחוק הביטוח;

(2) תשלומים למי שמצוי בהכשרה מקצועית;

(3) דמי מזונות שמקבל אדם לפי כל דין בעדו ובעד ילדיו, לרבות תשלום בעדו ובעד ילדיו לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972;

(4) סכומים שיראו אותם כהכנסה מנכס, אף אם הנכס הוא של ילדו של הזכאי הנמצא עמו ואף אם אין מופקת ממנו הכנסה.

(5) (בוטל).⁷⁰

(ב) השר רשאי לקבוע בתקנות -

(1) כללים בדבר חישוב הסכומים שיראו אותם כהכנסה מנכס, כאמור בסעיף קטן (א)(4);

(2) נסיבות שבהן ייראה נכס שהועבר לאחר כשייך למעביר הנכס, ודרכי חישוב ההכנסה מהנכס, אף אם אין מופקת ממנו הכנסה;

(3) הוראות מיוחדות ומשלימות בדבר חישוב ההכנסה לענין חוק זה.

(ב1) לגבי סכום המשתלם לפי סעיף 3(א)(1) לתוספת השלישית לחוק יישום תכנית ההתנתקות, בין שהוא משתלם לתובע כתשלום חד-פעמי, ובין שהוא משתלם לתובע לשיעורין, יחולו הוראות אלה:

(1) אם הוא משתלם לתובע כתשלום חד-פעמי, יראו בתשלום החד-פעמי כנכס;

⁶⁶ ס' 7(ג) - בת' 18, ת"ת 1.1.03, אחרי "על זכאי" בא "שמשלמת.. ועל זכאי" ובמקום הסייפא "אחד מהם הגיע לגיל כאמור" באה הסייפא "באחד מהם התקיים...". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

בת' 21, ת"ת 1.4.04, במקום "שמלאו לו, בגבר - ששים וחמש שנים, ובאשה - ששים שנים" בא "שהגיע לגיל הפרישה". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות בעד יום התחילה ואילך.

⁶⁷ ס' 8 - בתיקון עקיף 3, ת"ת 1.4.86, במקום "עשרה שקלים" בא "ששה שקלים חדשים".

⁶⁸ ס' 9(א)(3) - בנוסח המקורי: "דמי מזונות שמקבל אדם לפי כל דין, לרבות תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972".

בת' 5, ת"ת 7.7.87, הוחלף לנוסח דלעיל.

⁶⁹ ס' 9(א)(4) - בת' 28, ת"ת 1.1.07, אחרי "אף אם" בא "הנכס הוא של ילדו של הזכאי הנמצא עמו ואף אם". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2007 ואילך.

⁷⁰ ס' 9(א)(5) - נוסף בת' 15, ת"ת 1.10.01 בנוסח: "סכומים שיראו אותם כהכנסה מנכס שהוא רכב כאמור בסעיף 9א". בוטל בת' 40. ר' הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות מבוא לתיקון 40.

⁷¹ ס' 9(ב) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.

⁷² ס' 9(ב)(1) - בת' 28, ת"ת 1.1.07, נמחקה הסיפא שנוסחה היה: "לרבות נסיבות שבהן יובא בחשבון, לענין חישוב ההכנסה של הזכאי, גם נכס של ילדו הנמצא בהחזקתו". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2007 ואילך.

⁷³ ס' 9(ב1) - נוסף בת' 38, ת"ת 15.8.11, בנוסח דלעיל.

(2) אם הוא משתלם לתובע לשיעורין -

(א) לא יראו בתשלום המשתלם לתובע לשיעורין כהכנסה ;

(ב) יראו כאילו לתובע יש נכס בסכום השווה לתשלום החד-פעמי, במשך התקופה שבה התשלום משתלם לתובע לשיעורין, ואולם הסכום שיראו אותו כהכנסה מן הנכס האמור לא יעלה על הסכום המשתלם לתובע לשיעורין.

(ג)⁷⁴ לענין סעיף זה, "נכס" - כל רכוש, בין מקרקעין ובין מיטלטלין, וכן כל זכות או טובת הנאה ראויות או מוחזקות, והכל בין שהם בישראל ובין שהם מחוץ לישראל, למעט מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, ולמעט סכום שאינו מובא בחשבון, ולמעט זכות החזקה במקרקעין המשמשים למגורי הזכאי ולא לשם השתכרות או ריווח (בסעיף זה - דירת מגורים).

"סכום שאינו מובא בחשבון" - סכום כמפורט להלן :

(1) סכום כסף שאינו עולה על סכום השווה לסכום הבסיסי כפול ארבע, ולגבי מי שעמו ילד או שיש לו בן זוג - סכום שאינו עולה על הסכום הבסיסי כפול שש.

(2) סכום שהתקבל בעד מכירת דירת מגורים, לרבות פיצויים לפי הוראות סימן א' בפרק ה' לחוק יישום תכנית ההתנתקות, והכללת קופה שתחילתה ביום קבלת הסכום או הפיצויים כאמור וסיומה בתום 12 חודשים מאותו מועד או ביום שבו רכש הזכאי דירת מגורים אחרת, לפי המוקדם.

9א. הוראות מיוחדות לענין נכס שהוא רכב מנועי⁷⁵

(א)⁷⁶ בסעיף זה -

"בעל רכב" - לרבות מי שנוהג ברכב מנהג בעלים, אף אם אינו רשום כבעליו ;

"רכב" - רכב מנועי כהגדרתו בפקודת התעבורה ;

"תובע" - לרבות ילדו הנמצא עמו.

(ב)⁷⁷ תובע שהוא בעל שני כלי רכב או יותר או שהוא בעל רכב ששווי עולה על סכום שקבע השר, ואם הוא תובע שחל עליו סעיף 5(א)(1) - רכב ששווי עולה על סכום של 60,000 שקלים חדשים, לא יהיה זכאי לגמלה לפי חוק זה ; הסכומים האמורים יעודכנו באופן ובמועד שיקבע השר.

(ב1)⁷⁸ השר רשאי לקבוע כי מגמלתו של תובע שבבעלותו רכב אחד ששווי אינו עולה על סכומים כאמור בסעיף קטן (ב), ינוכו סכומים שיקבע ; לענין זה רשאי השר לקבוע סכומים שונים

⁷⁴ ס' 9(ג) - בת' 13, ת"ת 1.1.99, אחרי "חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ח-1967" בא "ולמעט סכום שאינו מובא בחשבון" וכן נוספה הפיסקה המתחילה במילים "סכום שאינו מובא בחשבון" - סכום כסף...". ר' הוראות תחולה בהערות מבוא לת' 13.

בת' 19, ת"ת 1.1.06, בהגדרת "סכום שאינו בא בחשבון" במקום "לשכר הממוצע" בא "לסכום הבסיסי" ובמקום "השכר הממוצע" בא "הסכום הבסיסי".

בת' 24 - ת"ת 18.2.05, בהגדרת "נכס" בסופה נוסף "בסעיף זה - דירת מגורים".

בת' 24 - ת"ת 18.2.05, בהגדרת "סכום שאינו מובא בחשבון" נוסף "סכום כמפורט להלן :", המשך ההגדרה המקורית סומן (1) וכן נוסף סעיף קטן (2) בנוסח דלעיל.

ס' 9א - נוסף בתיקון 15, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לתיקון מס' 15.

ס' 9א(א) - בת' 40, הוחלף סעיף קטן (א) שנוסחו היה :

"(א) בסעיף זה, "רכב" - רכב מנועי כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת התעבורה, שבבעלות התובע או בשימוש של התובע או ילדו הנמצא עמו, למעט אופנוע."

לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחילה, תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

ס' 9א(ב) - בת' 40 הוחלף סעיף קטן (ב) שנוסחו היה :

"(ב) לענין חוק זה רואים, בכפוף להוראות סעיף קטן (ג), רכב כנכס אשר מופקת ממנו הכנסה חודשית שסכומה אינו נמוך מסכום הגמלה שהיתה משתלמת לתובע, לולא הוראות סעיף קטן זה."

לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחילה, תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

בתיקון 57, ת"ת 1.1.22 נוספה, אחרי המילים "שקבע השר", הפיסקה : "ואם הוא תובע שחל עליו סעיף 5(א)(1) - רכב ששווי עולה על סכום של 60,000 שקלים חדשים".

ס' 9א(ב1) - נוסף בת' 40 בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחילה, תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

בהתחשב, בין השאר, בגילו של התובע, בהכנסתו מעבודה ובשווי הרכב, ואולם, מגמלתו של תובע שחל עליו סעיף 5(א)(1) ואינו עובד, ינוכו סכומים בשל חלק השווי העולה על 10,309 שקלים חדשים בלבד.

(ג) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1) לא יחולו אם מתקיים אחד מאלה -

(1)⁸⁰ בוטל.

(2)⁸¹ התובע, או בן משפחתו של התובע, זקוקים לרכב לצורך טיפול רפואי הניתן מחוץ לביתם, לפי תכנית טיפול שנקבעה מראש או לפחות 6 פעמים בחודש בפרק זמן העולה על 90 ימים רצופים, והכל לפי כללים ותנאים שקבע השר; לענין זה, "בן משפחתו" - מי שהתובע מסיע אותו לטיפול רפואי, כאמור בפסקה זו והוא בן זוגו, בנו, בתו או הורהו של התובע או שהוא אחיו של התובע המתגורר עימו, ובלבד שלבן משפחתו כאמור, אין רכב נוסף;

(3) התובע, בן זוגו או ילדו הוא נכה ברגליו ומשתלם לו מאוצר המדינה תשלום לאחזקת הרכב, ולגבי מי שאין משתלם לו תשלום כאמור - אם רופא מוסמך כמשמעותו לפי הוראות סעיף 208 של חוק הביטוח קבע כי הוא זקוק להסעה בשל היותו נכה כאמור, לפי כללים, בתנאים ולפרק זמן שקבע השר;

(3א)⁸² תובע שהוא מורשה נהיגה של נכה לפי הסכם בדבר גמלת ניידות שנערך לפי סעיף 9 לחוק הביטוח;

(4) לילדו של התובע משתלמת קצבה לפי הוראות סימן ו' לפרק ט' שבחוק הביטוח;

(5) רישיון הרכב הופקד אצל הרשות המוסמכת להוציא אותו רישיון, וכל עוד הרישיון מופקד מתקיים אחד מאלה:

(א) התובע אינו מסוגל לעבוד בעבודה כלשהי בגלל מחלה, ובלבד שהתקופה שבה יראו את הרכב כנכס שלא מופקת ממנו הכנסה כאמור בסעיף קטן (ב), לא תעלה על שישה חודשים מהיום שהגיש את התביעה לגמלה;

(ב) הרכב הוא טרקטור כאמור בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, ובלבד שהטרקטור אינו בשימוש, ולתובע משק חקלאי שאינו פעיל.

(6)⁸³ (בוטל).

בת' 57, ת"ת 1.1.22 נוספה הסיפא החל במילים: "ואולם, מגמלתו של תובע שחל עליו סעיף 5(א)(1)...".
סי' 9א(ג) - בת' 40, במקום "לא יראו רכב כנכס אשר מופקת ממנו הכנסה" בא "הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1) לא יחולו". ר' הוראות תחילה תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

סי' 9א(ג)(1) - בת' 19, ת"ת 1.6.03, בוטל סעיף קטן (1) שנוסחו היה:

"(1) נפח מנועו של הרכב אינו עולה על 1,300 סמ"ק ובחודש שבעדו משתלמת הגמלה, מלאו חמש שנים או יותר מתום שנת הייצור שלו, בתנאי שלתובע, לבן זוגו או לילדו אין רכב נוסף, ובתנאי שלתובע ולבן זוגו הכנסה כאמור בסעיף 12(א)(1) אשר אינה פחותה מסכום השווה ל-20% מהשכר הממוצע;"
הוראת תחולה קובעת כי הוראות התיקון יחולו החל מיום 1.1.05.

בת' 22 בוטל הסעיף בתחולה רטרואקטיבית מהמועד המקורי.
סי' 9א(ג)(2) - בת' 40, אחרי "הורהו של התובע" בא "או שהוא אחיו של התובע המתגורר עימו". ר' הוראת תחילה, תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

סי' 9א(ג)(3א) - נוסף בת' 40, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחילה, תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

סי' 9א(ג)(6) - נוסף בת' 28, ת"ת 1.1.07 בנוסח:

"(6) לתובע הכנסה חודשית מן המקורות המפורטים בסעיף 12(2) או (2) לפקודה, בסכום העולה על 25% מהשכר הממוצע, ואם הוא או בן זוגו הגיעו לגיל פרישה - בסכום העולה על 17% מהשכר הממוצע, אין לתובע רכב נוסף וברכב מתקיים אחד מאלה:

(א) נפח מנועו אינו עולה על 1,300 סמ"ק ובחודש שבעדו משתלמת הגמלה מלאו שבע שנים או יותר מתום שנת הייצור שלו;

(ב) נפח מנועו אינו עולה על 1,600 סמ"ק ובחודש שבעדו משתלמת הגמלה מלאו שנים עשרה או יותר מתום שנת הייצור שלו;"

בוטל בת' 40. ר' הוראת תחילה תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

10. הכנסות שלא יחשבו

על אף האמור בסעיף 9, לא תיחשב כהכנסה -

(1) 85 קיצבת ילדים לפי פרק ד' לחוק הביטוח;

(2) הענקות לחיילים ולבני משפחותיהם לפי חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949;

(3) 86 כל הכנסה אחרת שקבע השר בתקנות.

11. הכנסות בני זוג 87

מי שיש לו בן זוג, תהיה הכנסתו לענין חוק זה צירוף הכנסתו והכנסת בן זוגו, זולת אם השר קבע אחרת בתקנות ובתנאים שקבע.

12. ניכויים לענין מי שמלאו להם 55 שנים וטרם הגיעו לגיל פרישה ולענין מועסקים בעלי יכולת עבודה מופחתת, שלא משתלמות להם קצבאות שאירים או תלויים 88

(א) 89 בחישוב הכנסתו לענין סעיף 5 של מי שמשלמת לו גמלה לפי פסקה (2)(ב) של סעיף 5(א), וכן של זכאי לגמלה שהוא מועסק בעל יכולת עבודה מופחתת שלא משתלמת לו קצבת שאירים לפי חוק הביטוח או קצבת תלויים לפי סימן ח' בפרק ב' לחוק האמור, ינוכו -

(1) 90 סכום השווה ל-13% מהשכר הממוצע - מתגמול וכן מהכנסתו של כל עובד או עובד עצמאי מהמקורות המפורטים בסעיף 1(1) ו-2(2) לפקודה אם הוא יחיד, וסכום השווה ל-17% מהשכר הממוצע מתגמול וכן מהכנסתו כאמור אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד;

84. ס' 9א(ג)(7) - נוסף בת' 28, ת"ת 1.1.07 בנוסח:

"(7) לתובע אין הכנסה חודשית מן המקורות המפורטים בסעיף 1(2) או (2) לפקודה, או שהכנסתו כאמור פחותה מן הסכומים שברשימה של פסקה (6), ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(א) בחודש שבעדו משתלמת הגמלה או בחודשיים שקדמו לו, התובע פוטר מעבודתו; לענין זה, "פוטר" - לרבות התפטרות בנסיבות שהיו מזכות אותו בדמי אבטלה בעד 90 הימים הראשונים מיום הפסקת העבודה, לפי הוראות סעיף 166(ב) לחוק הביטוח;

(ב) בחודש שבעדו משתלמת הגמלה, אין לתובע רכב נוסף וברכבו מתקיימות הוראות פסקה 6 (א) או (ב);

(ג) בעשרת החודשים שקדמו לחודש שבו התובע פוטר, השתלמה לתובע גמלה לפי חוק זה והתקיימו בתובע התנאים המפורטים בפסקה (6);"

בוטל בת' 40. ר' הוראת תחילה תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.

85. ס' 10(1) - בת' 11, ת"ת 1.6.98, במקום "פרק ה" בא "פרק ד".

86. ס' 10(3) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.

87. ס' 11 - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.

88. ס' 12 - כותרת - בת' 18 ת"ת 1.1.03 במקום "ניכויים" בא נוסח הגדרת השוליים "ניכויים לענין מי שמלאו להם 55 שנים וטרם הגיעו לגיל הפרישה ולא משתלמות להם קצבאות שאירים או תלויים".

בת' 31, ת"ת 1.3.08, במקום "ולענין מקבלי" בא "וטרם הגיעו לגיל פרישה ולא משתלמות להם".

בת' 35, ת"ת 1.4.10, הוחלף לנוסח דלעיל.

89. ס' 12(א) - ריישא - בת' 18, ת"ת 1.1.03, במקום "ההכנסה לענין סעיף 5" בא "הכנסתו... של סעיף 5(א)".

ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

בת' 31, ת"ת 1.3.08, במקום "פסקאות (1) ו-2(ב)" בא "פסקה (2)(ב)". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

בת' 35, ת"ת 1.4.10, במקום "סעיף 5(א) ינוכו" בא "סעיף 5(א), וכן של זכאי... לחוק האמור, ינוכו". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

90. ס' 12(א)(1) - בת' 5, ת"ת 7.7.87, נוספה הסייפא המתחילה במילים "אם הוא יחיד...".

בת' 16, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 16, לפני "מהכנסתו של כל עובד" בא "מתגמול וכן" ולפני "מהכנסתו כאמור" בא "מתגמול וכן".

(2)⁹¹ סכום השווה ל-40% מתגמול וכן מהכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו-(2) לפקודה, לאחר שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה (1) ולעניין הורה עצמאי - סכום כמפורט להלן, לפי העניין (בפרק זה - סכום הניכוי להורה עצמאי):

(א) לעניין חלק ההכנסה מתגמול וכן מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו-(2) לפקודה (בפסקה זו - הכנסה מתגמול ומעבודה) עד ל-33.81% מהשכר הממוצע - סכום השווה ל-75% מההכנסה מתגמול ומעבודה לאחר שנוכה ממנה הסכום האמור בפסקה (1);

(ב) לעניין חלק ההכנסה מתגמול ומעבודה העולה על 33.81% מהשכר הממוצע - סכום השווה ל-40% מההכנסה מתגמול ומעבודה;

(3)⁹² סכום השווה ל-13% מהשכר הממוצע - מהכנסה שמקורה בקיצבה המשולמת מכוח חיקוק, דיני חוץ, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, למעט קיצבה לפי חוק הביטוח. אם הזכאי הוא יחיד, וסכום השווה ל-17% מהשכר הממוצע מהכנסה כאמור אם יש לזכאי בן זוג או שבהחזקתו ילד.

(ב)⁹³ הסכומים שינוכו לפי סעיף קטן (א)1 ו-(3) לא יעלו על סכום השווה ל-13% מהשכר הממוצע - ליחיד, ועל סכום השווה ל-17% מהשכר הממוצע - ליחיד שבהחזקתו ילד או לשני בני זוג.

(ג)⁹⁴ לענין סעיף זה וסעיפים 12א' ו-12ב', "תגמול"⁹⁵ - כל אחד מאלה:

(1) דמי לידה וגמלה לשמירת הריון כמשמעותם לפי פרק ג' לחוק הביטוח;

(2) דמי פגיעה כמשמעותם לפי פרק ה' לחוק הביטוח;

(3) בוטל.

(4) גמלה המשולמת לעובד לפי הוראות פרק ח' לחוק הביטוח;

(5) תגמול כמשמעותו לפי פרק י"ב לחוק הביטוח;

(6)⁹⁶ דמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158 לחוק הביטוח הלאומי;

"מועסק בעל יכולת עבודה מופחתת"⁹⁷ - כל אחד מאלה:

(1) מי שזכאי לשכר מינימום מותאם לפי סעיף 17(ב) לחוק שכר מינימום;

⁹¹ ס' 12(א)2 - בת' 16, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 16, לפני המילה "מהכנסה" בא "מתגמול וכן" ובמקום "ממנה" בא "מהם".

בת' 47 הוספה לסעיף 12(א)2 (2) הסיפא החל במילים "ולעניין הורה עצמאי..." לתקופה שמיום 1.1.17 ועד יום 31.12.18.

בת' 57 הוספה הסיפא הני"ל לתקופה שמיום 7.7.21 עד יום 31.12.22.

בת' 60, ת"ת 16.2.23 הוספה אותה הסיפא ללא הגבלת זמן.

ס' 12(א)3 - בת' 5, ת"ת 7.7.87, נוספה הסיפא המתחילה במילים "אם הזכאי...".

ס' 12(ב) - בת' 16, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 16, במקום "סכום ההכנסה שנוכה" בא "הסכומים שינוכו" ובמקום "ייעלה" בא "ייעלו".

ס' 12(ג) - נוסף בת' 16, ת"ת ר' הערות מבוא לת' 16, בנוסח דלעיל.

ס' 12(ג) - רישא - בת' 18, ת"ת 1.1.03 במקום "סעיף קטן (א)1 ו-(2)" בא "סעיף זה וסעיף 12א'". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

בת' 31, ת"ת 1.3.08, במקום "וסעיף 12א'" בא "וסעיפים 12א' ו-12ב'". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גימלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

ס' 12(ג) "תגמול" - בת' 17, ת"ת 1.1.02, בוטל סעיף קטן 12(ג)3 שנוסחו היה: "דמי אבטלה כמשמעותם לפי פרק ז' לחוק הביטוח". ר' הערות מבוא לת' 17.

ס' 12(ג), פסקה (6) להגדרת "תגמול" - הוספה לראשונה בת' 53 לתקופה שמיום 1.3.20 עד יום 30.6.20 ("תקופת הוראת השעה"). בת' 54, ת"ת 28.6.20 הוארכה למעשה הוראת השעה שבת' 53 והוספה הסיפא החל במילים "בעד התקופה שמיום...". בת' 56, ת"ת 1.7.21 הוחלפה (ללא כל שינוי מהותי) פסקה (6) כשהיא מתייחסת לתקופה בין 1.7.21 ל-31.12.21 ונקבע כי תוקפה לתקופה שמיום 1.7.21 ועד יום 31.3.22. בת' 59, ת"ת 1.1.22, הוחלפה (ללא כל שינוי מהותי) פסקה (6) לנוסח דלעיל, ונקבע כי תוקפה בתקופה שמיום 1.1.22 עד יום 31.3.23. עוד נקבע כי פסקה זו תחול על גמלה המגיעה לפי חוק זה או על תשלום המגיע לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התש"ל-1972 המשולמים בעד תקופת הוראת השעה הני"ל.

בת' 62, ת"ת 16.2.23 נמחקה הגדרת התקופה ונוסח הפסקה הפך "קבוע".

ס' 12(ג) - "מועסק בעל יכולת עבודה מופחתת" - נוסף בת' 35, ת"ת 1.4.10, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלאות המשתלמות מיום התחילה ואילך.

(2) מי שמתקיים בו האמור בפסקה (17) לתוספת הראשונה ;
(3) משתקם כהגדרתו בחוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים (הוראת שעה), התשס"ז-2007.

12א. ניכויים לענין מי שטרם מלאו להם 55 שנים ולא משתלמות להם קצבאות שאירים או תלויים⁹⁸

(א) בחישוב הכנסתו לענין סעיף 5 של מי שמשתלמת לו גמלה לפי פסקה (2)(א) של סעיף 5(א), למעט מועסק בעל יכולת עבודה מופחתת כאמור בסעיף 12, ינוכו -

(1) סכום השווה ל-5% מהשכר הממוצע, מתגמול וכן מהכנסתו של כל עובד או עובד עצמאי מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו-(2) לפקודה אם הוא יחיד, וסכום השווה ל-7% מהשכר הממוצע, מתגמול וכן מהכנסתו כאמור אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד ;

(2) ¹⁰⁰ סכום השווה לשיעור המחושב לפי התוספת השלישית, בהתאם להרכב משפחתו של הזכאי, מתגמול וכן מהכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו-(2) לפקודה, לאחר שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה (1) ולענין הורה עצמאי - סכום הניכוי להורה עצמאי ;

(3) סכום השווה ל-5% מהשכר הממוצע, מהכנסה שמקורה בקצבה המשולמת מכוח חיקוק, דיני חוץ, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, למעט קצבה לפי חוק הביטוח אם הזכאי הוא יחיד, וסכום השווה ל-7% מהשכר הממוצע, מהכנסה כאמור אם יש לזכאי בן זוג או שבהחזקתו ילד.

(ב) הסכומים שינוכו לפי סעיף קטן (א)1 ו-(3) לא יעלו על סכום השווה ל-5% מהשכר הממוצע - ליחיד, ועל סכום השווה ל-7% מהשכר הממוצע - ליחיד שבהחזקתו ילד או לשני בני זוג.

12ב. ניכויים לענין מי שהגיעו לגיל פרישה, ומי משתלמות להם קצבאות אזרח ותיק, שאירים או תלויים¹⁰¹

(א) בחישוב הכנסתו לענין סעיף 5 של מי שמשתלמת לו גמלה לפי פסקה (1) של סעיף 5(א) ינוכו -

(1) ¹⁰² סכום השווה ל-23.5% מהשכר הממוצע - מתגמול וכן מהכנסתו של כל עובד או עובד עצמאי מהמקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו-(2) לפקודה אם הוא יחיד, וסכום השווה ל-27.5% מהשכר הממוצע מתגמול וכן מהכנסתו כאמור אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד ;

(2) ¹⁰³ סכום השווה ל-40% מתגמול וכן מהכנסה ממקורות המפורטים בסעיף (1)2 ו-(2) לפקודה, לאחר שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה (1) ולענין הורה עצמאי - סכום הניכוי להורה עצמאי ;

⁹⁸ ס' 12א' - נוסף בת' 18, ת"ת 1.1.03 בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18. ס' 12א' - כותרת- בנוסח המקורי: "ניכויים לענין זכאים אחרים". בת' 31, ת"ת 1.3.08, הוחלף לנוסח דלעיל.

⁹⁹ ס' 12א(א) - רישא - בת' 35, ת"ת 1.4.10, במקום "סעיף 5(א) ינוכו" בא "סעיף 5(א), למעט... ינוכו". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

¹⁰⁰ בת' 47 נוספה לס' 12א(א)2) סיפא בנוסח הבא: "ולענין הורה עצמאי - סכום הניכוי להורה עצמאי". על פי הוראת התיקון, הוא חל בתקופה שמיום 1.1.17 ועד יום 31.12.18.

בת' 57 נוספה הסיפא בנוסח זה גם לגבי התקופה שמיום 7.7.21 עד יום 31.12.22.

בת' 60, ת"ת 16.2.23 נוספה שוב הסיפא בנוסח זה, ללא הגבלת תקופה.

¹⁰¹ ס' 12ב - נוסף בת' 31, ת"ת 1.3.08, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה במשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

בת' 49, ת"ת 27.8.17 הוחלף בכותרת הסעיף הביטוי "קצבאות זקנה" בביטוי "קצבאות אזרח ותיק"

¹⁰² ס' 12ב(א)1) - עד ת' 48, ת"ת 1.1.17, במקום 21.5% היה 20% ובמקום 25.5% היה 24%.

בת' 57, ת"ת 1.1.22 שונו השיעורים: במקום 21.5% בא 23.5%, ובמקום 25.5% בא 27.5%.

¹⁰³ בת' 47 נוספה לס' 12ב(א)2) סיפא בנוסח הבא: "ולענין הורה עצמאי - סכום הניכוי להורה עצמאי". על פי הוראת התיקון, הוא חל בתקופה שמיום 1.1.17 ועד יום 31.12.18.

בת' 57 נוספה הסיפא בנוסח זה גם לגבי התקופה שמיום 7.7.21 עד יום 31.12.22.

בת' 60, ת"ת 16.2.23 נוספה שוב הסיפא בנוסח זה, ללא הגבלת תקופה.

(3) סכום השווה ל-13% מהשכר הממוצע מהכנסה שמקורה בקצבה המשולמת מכוח חיקוק, דיני חוץ, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, למעט קצבה לפי חוק הביטוח אם הזכאי הוא יחיד וסכום השווה ל-20.5% מהשכר הממוצע מהכנסה כאמור אם יש לזכאי בן זוג או שבהחזקתו ילד.

(104) הסכומים שינוכו לפי סעיף קטן (א)(1) ו-(3) לא יעלו על סכום השווה ל-23.5% מהשכר הממוצע - ליחיד, ועל סכום השווה ל-27.5% מהשכר הממוצע - ליחיד שבהחזקתו ילד או לשני בני זוג.

פרק ה': הוראות כלליות

סימן א': תביעות

13. בירור תביעות

(א) תביעה לגימלה תוגש למוסד לביטוח לאומי; עובד המוסד לביטוח לאומי שמינהלת המוסד הסמיכה אותו לכך יברר את התביעה ויחליט אם תשולם הגימלה ובאיזה שיעור תשולם.

(ב) ¹⁰⁵ השר יקבע בתקנות את המוסמכים לאשר אם מתקיימים באדם התנאים שלפי סעיף 2 ולאילו תקופה הם מתקיימים, וכן את האישורים שיידרשו לצורך קביעה כאמור.

סימן ב': תשלום גימלאות

14. תקופת התשלום

(א) ¹⁰⁶ גימלה תשולם רק בעד התקופה שתחילתה ב-1 לחודש שבו הוגשה למוסד לביטוח לאומי התביעה לגימלה, ואולם השר רשאי לקבוע בתקנות נסיבות שבהן תשולם הגימלה ממועד מוקדם יותר ולתקופה שקבע.

(ב) בוטל. ¹⁰⁷

(ג) ¹⁰⁸

(1) על אף האמור בסעיף קטן (א), מי שהגיע לגיל פרישה ומבירור התביעה לפי הוראות סעיף 13 נקבע כי הוא זכאי לגמלה לפי הוראות סעיף 2(א)(4) גם בעד תקופה שקדמה לחודש שבו הוגשה תביעתו, תשולם לו הגמלה גם בעד אותה תקופה, אך לא יותר מאשר בעד תקופה של 12 חודשים שקדמו בתכוף לחודש שבו הוגשה התביעה ולא בעד תקופה שבה טרם הגיע לגיל פרישה.

(2) אין בהוראות פסקה (1) כדי לזכות את מי שמשלמת לו גמלה כאמור באותה פסקה בהטבות הניתנות לפי כל דין או בהטבות הניתנות על ידי גוף ציבורי לפי הסכם או נוהג למי שמשלמת לו גמלה בעד תקופה שקדמה לחודש שבו הוגשה התביעה לגמלה; לעניין זה,

¹⁰⁴ סי' 12ב(ב), עד ת' 48, ת"ת 1.1.17, במקום 21.5% היה 20% ובמקום 25.5% היה 24%.
בתי' 57, ת"ת 1.1.22 שונו השיעורים: במקום 21.5% בא 23.5%, ובמקום 25.5% בא 27.5%.

¹⁰⁵ סי' 13(ב) - ר' תקנות הבטחת הכנסה (כללי זכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982.

¹⁰⁶ סי' 14(א) - ר' תקנות הבטחת הכנסה (כללי זכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982.

¹⁰⁷ סי' 14(ב) - בנוסח המקורי:

"הנמצא בחוץ לארץ למעלה מחודש ימים לא תשולם לו גימלה בעד הזמן שלאחר החודש הראשון; ואולם אם יש לו בן זוג זכאי הנמצא בארץ - תשולם הגימלה לאותו בן זוג, בשיעור המשתלם ליחיד, לפי הרכב משפחתו."

בוטל בתי' 16, ת"ת - ר' הערות מבוא לתי' 16.

¹⁰⁸ סי' 14(ג) - הוסף בתי' 55, ת"ת 8.12.20. בהוראות התחולה נקבע כי הוראות הסעיף יחולו לעניין תביעה לגמלה שהוגשה מיום התחילה האמור ועילך.

"גוף ציבורי" - הממשלה, הסוכנות היהודית לארץ ישראל וכן גוף מתוקצב או גוף נתמך
כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

14. זכאי לגמלה שיצא את ישראל¹⁰⁹

(א)¹¹⁰ לא תשולם לזכאי שיצא את ישראל גמלה בעד חודש קלנדרי אם שהה מחוץ לישראל בכל הימים שבאותו חודש.

לענין סעיף קטן זה וסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), "זכאי" - למעט זכאי שהוא או בן זוגו הגיעו לגיל פרישה.

(ב) לא תשולם לזכאי שיצא את ישראל גמלה בעד החודש הקלנדרי שבו יצא (להלן - חודש היציאה) ובעד החודש הקלנדרי שבו חזר לישראל (להלן - חודש השיבה) אם הוא אחד מאלה:

(1) לפני שיצא את ישראל כאמור, הוא יצא את ישראל פעם נוספת באותה שנה קלנדרית;

(2) הוא לא היה זכאי לגמלה בעד החודש הקלנדרי שקדם לחודש היציאה.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), לא תשולם גמלה לזכאי שחל לגביו האמור בסעיף 2(א)2, וכן למי שחל לגביו האמור בסעיף 2(א)3 שמצוי בהכשרה, בעד חודש היציאה ובעד חודש השיבה, אלא אם כן מתקיים לגביו, נוסף על הוראות סעיף קטן (ב), האמור בסעיף 2(א)2 או (3), לפי הענין, בכל אותו חודש.

(ג1)¹¹¹ לא תשולם גמלה לזכאי שהוא או בן זוגו הגיעו לגיל פרישה, אם מתקיים האמור בפסקאות (1) או (2) שלהלן - בעד התקופות המפורטות בהן:

(1)¹¹² הזכאי ובן זוגו יצאו את ישראל, במצטבר, ארבע פעמים באותה שנה קלנדרית - בעד כל חודש שבו, במלואו או בחלקו, שהו מחוץ לישראל בפעם הרביעית;

(א1)¹¹³ הזכאי ובן זוגו יצאו את ישראל, במצטבר, יותר מארבע פעמים באותה שנה קלנדרית - בעד כל אחד מהחודשים, באותה שנה קלנדרית שבהם שהו, בכל החודש או בחלקו, מחוץ לישראל;

(2)¹¹⁴ הזכאי ובן זוגו יצאו את ישראל, במצטבר, פחות מארבע פעמים באותה שנה קלנדרית, ואולם סך הימים שבהם שהו מחוץ לישראל באותה שנה קלנדרית עלה על 72 ימים -

(א) בעד כל אחד מהחודשים, כולם או חלקם, מהיום ה-73 ועד ליום ה-100 שבו שהו מחוץ לישראל באותה שנה קלנדרית;

(ב) בעד כל אחד מהחודשים באותה שנה קלנדרית שבהם שהו, בכל החודש או בחלקו, מחוץ לישראל, אם שהו מחוץ לישראל יותר מ-100 ימים באותה שנה קלנדרית.

(ד)

¹⁰⁹ ס' 14א - נוסף בת' 16, ת"ת - ר' הערות מבוא לת' 16, בנוסח:

"הוא יצא את ישראל ב-12 החודשים שקדמו לחודש היציאה" הוחלף בת' 18, ת"ת 1.1.03, לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

¹¹⁰ ס' 14א(א) - בת' 29, ת"ת 1.1.07, נוספה הסיפא המתחילה במילים "לענין סעיף קטן זה...". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2007 ואילך.

¹¹¹ ס' 14א(ג1) - נוסף בת' 29, ת"ת 1.1.07, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2007 ואילך.

¹¹² ס' 14א(ג1) - בנוסח המקורי:

"הזכאי ובן זוגו יצאו את ישראל, במצטבר, ארבע פעמים או יותר באותה שנה קלנדרית - בעד כל אחד מהחודשים, באותה שנה קלנדרית, שבו שהו, בכל החודש או בחלקו, מחוץ לישראל";

בת' 41, ת"ת 15.11.12, הוחלף לנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2013 ואילך.

¹¹³ ס' 14א(ג1) - נוסף בת' 41, ת"ת 15.11.12, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2013 ואילך.

¹¹⁴ ס' 14א(ג2) - בת' 41, ת"ת 15.11.12, במקום הסיפא שנוסחה היה "בעד כל אחד מהחודשים, באותה שנה קלנדרית, שבו שהו, בכל החודש או בחלקו, מחוץ לישראל." באו סעיפי משנה (א) ו-(ב). הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2013 ואילך.

115(1) הוראות סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) לא יחולו על מי שמתקיימים בו שניים אלה :

(1) הוא היה זכאי לגמלה בעד החודש הקלנדרי שקדם לחודש היציאה ;

(2) הוא נזקק לטיפול רפואי מחוץ לישראל, או שהוא זכאי לגמלה מאחר שעיקר זמנו מוקדש לטיפול בבנו, בבתו, בבן זוגו או בהורהו לפי הוראות סעיפים 2(א) ו-2(ג) (להלן - בן משפחה חולה) והוא נלווה לבן משפחתו החולה אשר נזקק לטיפול רפואי מחוץ לישראל.

(2) גמלה לפי סעיף קטן זה תשולם לפי כללים, תנאים ולתקופה שיקבע השר.

(3) בסעיף קטן זה, "טיפול רפואי מחוץ לישראל" - שירות בריאות הניתן לפי הוראות סעיף 11 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

(ה) היה לאדם הנמצא מחוץ לישראל ואשר אינו זכאי לגמלה בשל הוראות סעיף זה בן זוג זכאי הנמצא בישראל, תשולם הגמלה לאותו בן זוג, בשיעור המשתלם ליחיד, לפי הרכב משפחתו.

(ו)116

(1) שהה זכאי לגמלה מחוץ לישראל 183 ימים לפחות במהלך 12 חודשים רצופים, יראו אותו כמי שנמצא מחוץ לישראל כל עוד לא תמו 12 חודשים רצופים שבהם שהה בישראל 183 ימים לפחות, ובתקופה שבה שהה בישראל כאמור יראו בבן זוגו, לענין ההוראות לפי חוק זה, כיחיד.

(2) הוראות פסקה (1) לא יחולו על אלה :

(א) מי שהודיע למוסד לביטוח לאומי במועד, בתנאים ובאופן שקבע השר, על יציאתו מישראל, על תקופת היעדרותו המשוערת ממנה ועל חזרתו אליה ;

(ב) מי ששהה מחוץ לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי הניתן לפי הוראות סעיף 11 בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

14. מענק חימום¹¹⁷

הזכאי לגמלה בעד אחד מהחודשים אוקטובר, נובמבר או דצמבר של שנה קלנדרית (להלן - חודש הזכאות), יהיה זכאי למענק חימום בשיעור של 6.4%¹¹⁸ מהסכום הבסיסי, אם מתקיימים בו שניים אלה :

(1) בחודש הזכאות מתקיים בו האמור בסעיף 2(א)4 ;

(2) בחודש הזכאות ובחודש שקדם לו, הוא התגורר באזור קר ; בסעיף זה, "אזור קר" - אזור שקבע השר בצו.

¹¹⁵ ס' 14א(ד)1 - בתי' 29, ת"ת 1.1.07, ברישא במקום "סעיפים קטנים (א) ו-(ב)" בא "סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג)1". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד חודש ינואר 2007 ואילך.

¹¹⁶ ס' 14א(ו) - נוסף בתי' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה והוראת מעבר בסעיף 18(ב) בהערות מבוא לתי' 18.

¹¹⁷ ס' 14ב - נוסף בתי' 23, ת"ת 1.7.04, בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי הסעיף יחול על מי שמתקיים בו האמור בסעיף בשנת 2004 ואילך.

בתי' 19, ת"ת 1.1.06, במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי".

בתי' 37, ת"ת 1.9.11, ברישא, במקום "3.2%" בא "6.4%". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על מענק חימום המשתלם ביום התחילה ואילך.

¹¹⁸ ס' 14ב - בתי' 61 נקבע כי בתקופה שמיום 1.1.24 עד יום 31.12.24 במקום השיעור "6.4% מהסכום הבסיסי" יבוא "בסכום של 700 שקלים חדשים". עוד נקבע כי תיקון זה יחול על מענק חימום המשתלם בעד שנת 2024.

15. מענק עקב פטירה

(א) ¹¹⁹ נפטר זכאי שהיתה משתלמת לו גימלה, ישלם המוסד לביטוח לאומי למי שהיה בן זוג בשעת פטירתו, ובאין בן זוג - לאחד מילדיו, מענק בסכום השווה לסכום הבסיסי כפי שהיה ב-1 באפריל שלפני יום הפטירה.

חל פיצוי לאחר מכן, יוגדל המענק בשיעור הפיצוי.

(ב) ¹²⁰ הזכאי למענק פטירה לפי סעיף זה וכן למענק פטירה לפי סעיף 310 בחוק הביטוח, בידו הברירה לקבל אחד מהם.

16. תשלום באמצעות גוף אחר

לענין מי שמצוי בהכשרה מקצועית רשאי השר לקבוע בתקנות הוראות ותנאים בדבר תשלום הגימלה באמצעות משרד העבודה והרווחה או משרד ממשלתי אחר או תאגיד שנקבע.

17. זכות לתביעה ולפיצוי ¹²¹

(א) אדם החייב על פי כל דין או הסכם במזונותיו של מי ששולמה לו או בעדו גימלה, רשאי המוסד לביטוח לאומי לתבוע ממנו פיצוי על הגימלה ששילם או שהוא עתיד לשלמה.

(ב) הזכאי לגימלה חייב להושיט כל עזרה ולנקוט כל פעולה סבירה כדי לסייע למוסד לביטוח לאומי במימוש זכותו לפי סעיף זה, ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות המוסד לביטוח לאומי לפי סעיף זה, או למנוע בעד מימושו.

(ג) בית המשפט המוסמך לדון בתביעת המוסד לביטוח לאומי לפיצוי לפי סעיף זה הוא בית המשפט המחוזי; ואולם אם בית דין דתי דן בזכויותיו למזונות של מי ששולמה לו או בעדו גימלה, יהא אותו בית דין מוסמך לדון גם בתביעת המוסד לביטוח לאומי לפי סעיף זה.

18. סמכות לשלול גימלה

המוסד לביטוח לאומי רשאי להפחית, להשהות או לשלול גימלה למי שהפר ללא צידוק מספיק הוראות שניתנו לו בקשר להכשרה מקצועית או לשיקום מקצועי, או למי שנהג בדרך שמן המפורסמות הוא כי היא עלולה למנוע את החלמתו או החזרת כושר עבודתו או לעכב בעדו.

סימן ג': הוראות עזר לביצוע

19. חובת התובע

(א) לצורך קביעת הזכאות לגימלה או המשך תשלומה, חייב התובע גימלה או המקבל גימלה, לפי דרישת המוסד לביטוח לאומי -

(1) למסור למוסד לביטוח לאומי כל ידיעה או מסמכים שברשותו או שבאפשרותו לקבלם, לרבות תצהירים;

¹¹⁹ ס' 15 (א) - בתיקון עקיף 2, ת"ת 1.4.85, נוספה הסייפא המתחילה במילים "חל פיצוי לאחר...".
בת' 18 - ת"ת 1.1.03, סומן הסעיף כ-15 (א) ובמקום "השווה למחצית השכר הממוצע" בא "השווה לשכר הממוצע".
בת' 19, ת"ת 1.1.06, במקום "השווה לשכר הממוצע" בא "השווה לסכום הבסיסי".

¹²⁰ ס' 15 (ב) - נוסף בת' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18 (א) בהערות מבוא לת' 18.

¹²¹ ס' 17 - בנוסח המקורי:

"אדם החייב על פי כל דין או על פי הסכם במזונותיו של מי ששולמה לו או בעדו גימלה, חייב לשפות את המוסד לביטוח לאומי על הגימלה ששולמה, זולת אם הורה בית הדין לעבודה הוראה אחרת".
בת' 5, ת"ת 7.7.87, הוחלף לנוסח דלעיל.

(2) לעמוד לבדיקה רפואית או לבדיקה של פסיכולוג, של מומחה תעסוקה, של מומחה שיקום או של מומחה אחר, הכל לפי הענין;

(3) להופיע לפני מי שהמוסד לביטוח לאומי קבע לכך ולמסור לו כל מידע שיידרש.

(ב) כל עוד לא קויימה דרישה לפי סעיף קטן (א), רשאי המוסד לביטוח לאומי לעכב את הטיפול בתביעה, להפסיק תשלומה של גימלה או להחליט על אי-מתן הגימלה.

(ג) בוטל.¹²²

20. חובת עדכון פרטים¹²³

מקבל גמלה יודיע בכתב למוסד לביטוח לאומי בכתב על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר, שלגביהם מסר בעבר מידע למוסד או בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת גמלה, בתוך שישים ימים ממועד השינוי, והכל אם השינוי עשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה.

20א. מסירת מידע מטעה או אי-מסירת מידע שדרש המוסד לביטוח לאומי¹²⁴

הוראות סעיף 327 לחוק הביטוח יחולו גם לגבי מי שתובע או מקבל גמלה או מענק לפי חוק זה.

20ב. עונשין¹²⁵

(א) תובע שמסר הצהרה כוזבת לגבי מידע הדרוש למוסד לביטוח לאומי, לצורך קביעת זכאותו לגמלה, שיעורה או עדכונה או שהעלים מידע כאמור, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(ב)

(1) קיבל מקבל גמלה הודעה מהמוסד לביטוח לאומי בדואר רשום בדבר הפרטים האמורים בתוספת החמישית והמשפיעים על הזכאות לגמלה או על שיעורה, שעליהם הוא נדרש לדווח, וחל שינוי באחד או יותר מהפרטים האמורים בתקופה של ארבע שנים ממועד משלוח ההודעה, ומקבל הגמלה לא דיווח בכתב למוסד על השינוי בתוך שישים ימים ממועד השינוי, בניגוד להוראות סעיף 20, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(2) ההודעה כאמור בפסקה (1) תכלול אזהרה בנוסח האמור בחלק ג' שבתוספת החמישית, ותהיה בשפות עברית, ערבית, רוסית ואמהרית; ערכם של השיעורים מהסכום הבסיסי כאמור בתוספת החמישית המצוינים בהודעה, יוצג גם בשקלים חדשים; להודעה יצורף טופס לעדכון הפרטים בשפה העברית.

(3) נשלחה למקבל גמלה הודעה לפי סעיף קטן זה בדואר רשום לכתובת שעליה הודיע למוסד לביטוח לאומי לאחרונה ולכתובתו המופיעה במרשם האוכלוסין, יראו אותה כאילו

¹²² ס' 19(ג) - נוסף בת' 17, ת"ת 1.1.02, בנוסח -

"(1) תובע גמלה או מקבל גמלה שמסר לפי הוראות סעיף קטן (א)(1) ידיעה, בין בעל פה ובין בכתב, שהיא ידיעה כוזבת או מסמך שהוא מסמך מזויף, ביודעו על כך בעת המסירה, תופחת הגמלה שלה הוא זכאי, בעד החודש הקלנדרי שבו נתגלה הדבר ובעד שני החודשים הקלנדריים שלאחריו, בשיעור של עשרים וחמישה אחוזים; לענין זה, "זיוף" - כהגדרתו בסעיף 414 לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

(2) אין בהפחתת גמלה לפי הוראות פסקה (1) כדי לגרוע מאחריותו הפלילית של מי שגמלתו הופחתה כאמור" בוטל בת' 25, ת"ת 1.4.05.

¹²³ ס' 20, בנוסח המקורי:

"המקבל גימלה יודיע בכתב למוסד לביטוח לאומי, תוך שלושים ימים, על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי ובהכנסותיו ועל כל שינוי אחר העשוי להשפיע על זכותו לגימלה או על שיעורה."

בת' 36 ת"ת 1.1.12 הוחלף לנוסח דלעיל ר' בהוראת תחולה בהערות מבוא לת' 36.

¹²⁴ ס' 20א - נוסף בת' 25, ת"ת 1.4.05, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 9(א) בהערות מבוא לת' 25.

¹²⁵ ס' 20ב - נוסף בת' 36, ת"ת 1.1.12, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 36.

הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה בתום 15 ימים מיום שנשלחה, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן.

(4) הוכיח מקבל גמלה כי לא קיבל את ההודעה בדואר רשום מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן, יחולו לגביו הוראות פסקה (1), ובלבד שקיבל את ההודעה כאמור מידי עובד המוסד לביטוח לאומי.

(5) הוראת סעיף קטן זה לא יחולו על מי שנקבעה לגביו נכות רפואית לפי פרט 33, 34, או 91 שברשימת הליקויים, כמשמעותה בסעיף 208 לחוק הביטוח, ומי שנקבע לגביו כי הוא זקוק להשגחה מתמדת, כמשמעותה בסעיף 224(א)(2) לחוק הביטוח.

21. חקירה ודרישת ידיעות

(א) עובד המוסד לביטוח לאומי שמינהלת המוסד הסמיכה אותו לכך רשאי, לצורך ביצוע חוק זה, להיכנס בכל עת סבירה למקום שיש לו יסוד סביר להניח כי נמצא בו מידע הדרוש לשם בירור בדבר הכנסתו של אדם או לשם בירור כל פרט אחר, לבדוק פנקסים, חשבונות, מסמכים, רשומות ותעודות אחרות ולדרוש הסברים בקשר לכך וכן, בתנאים אלה, לחקור אדם בכל ענין הנוגע לחוק זה, ובלבד שלא יהא רשאי להיכנס בכוח למקום מגורים אלא על פי צו מאת שופט בית משפט שלום.

(ב) מי שנחקר או שבחצרו נערכת בדיקה לפי סעיף קטן (א), ישיב תשובה מלאה ונכונה על כל השאלות שנשאל.

(ג) אדם שברשותו או בידיעתו ידיעות בדבר הכנסתו או רכושו של תובע גימלה או של מקבל גימלה, חייב, לפי דרישת עובד המוסד לביטוח לאומי שהוסמך לכך, למסור לו כל פרט בדבר ההכנסה או הרכוש האמור, תוך שלושים ימים מיום הדרישה.

סימן ד': שונות

22. אחריותם של מנהלים

חברה, אגודה שיתופית או כל חבר בני אדם אחר שעברו עבירה בכך שלא עשו את המוטל עליהם בחוק זה או בתקנות לפיו, יראו כאחראי לעבירה גם כל חבר מינהלה, מנהל או פקיד של אותו חבר בני אדם, ואפשר יהיה להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח מניעת העבירה.

23. תחולת הוראות חוק הביטוח

(א) ¹²⁶ סעיפים 2, 297א, 297ב, 301, 302(א)(1) ו-(ב), 303, 304, 307, 308, 311, 315, 318, 325, 378, 384, 385, 386 ו-396 לחוק הביטוח, וכן התקנות שהותקנו לפיהם, יחולו בשינויים המחוייבים, לענין חוק זה.

(ב) ¹²⁷ על אף האמור בסעיף 303(א) לחוק הביטוח, גימלה אינה ניתנת להעברה, לערבות או לעיקול בכל דרך שהיא, אף לא לשם תשלום מזונות המגיעים מהזכאי לגימלה לפי פסק דין של בית משפט א בית דין מוסמך.

¹²⁶ ס' 23(א) - בת' 5, ת"ת 7.7.87, סעיף 23 המקורי סומן (א).

בת' 11, ת"ת 1.6.98, במקום הרישאה "סעיפים 134, 134(א)(1) ו-(ב), 135, 136, 137, 137א, 138, 140, 142א, 147, 192א, 196א, 197, 198 ו-233 לחוק הביטוח" באה הרישאה המסתיימת במילים "לחוק הביטוח". ר' הערות מבוא לתיקון 11.

בת' 18, ת"ת 1.1.03, לפני "297א" בא "2א". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

¹²⁷ ס' 23(ב) - נוסף בת' 5, ת"ת 7.7.87.

בת' 11, ת"ת 1.6.98, במקום "135א" בא "303(א)".

24. צרכים מיוחדים

(א) השר רשאי לקבוע בתקנות כללים, מבחנים ותנאים בדבר השתתפות אוצר המדינה בהוצאות לשכר דירה, לביטוח רפואי ולצרכים מיוחדים אחרים, בשיעורים ולסוגי תושבים, הכל כפי שיקבע.

(ב) בתקנות לפי סעיף זה יכול שייקבע סכום שהמוסד לביטוח לאומי יהיה רשאי לנכות מגימלה בהשתתפות בהוצאות האמורות.

(ג) הוראות סימן ג' לפרק זה, ובו הוראות אחרות של פרק זה שנקבעו בתקנות, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם לענין סעיף זה.

25. מימון

(א) גימלאות לפי חוק זה ישולמו מאוצר המדינה באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

(ב) אוצר המדינה יעביר למוסד לביטוח לאומי מדי חודש בחדשו את כל הכספים הדרושים לו כדי לבצע את התשלומים לפי החוק, לרבות ההוצאות המינהליות של המוסד הנובעות מביצוע החוק.

26. בית הדין לעבודה¹²⁸

לבית דין אזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, תהיה סמכות יחודית לדון ולפסוק בכל תובענה לפי חוק זה ובכל הנובע ממנו, למעט תביעה כאמור בסעיף 17.

27. הגשת תביעות ותשלום גימלאות¹²⁹

השר רשאי לקבוע בתקנות, בין לגבי כלל הזכאים ובין לגבי סוגים מהם, הוראות בדבר -

(1) הגשת תביעה לגימלה והמסמכים שיש לצרף לתביעה;

(2) אופן התשלום של גימלאות ומועדי תשלומן;

(3) בוטל.¹³⁰

28. תיקון חוק הביטוח

בחוק הביטוח -

(1) במקום סעיף 143 ב יבוא:

"143ב'

(א) נעשה אדם זכאי לקיצבה לפי פרקים ב', ג', ו' או ט'2, והיא מגיעה לו למפרע בעד תקופה שבה שולמה לו גימלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, רשאי המוסד לנכות מסכום הקיצבה את סכום הגימלה ששולמה בעד אותה תקופה, כולה או מקצתה, ובלבד שלא ינוכה יותר מסכום הקיצבה שהיתה מגיעה לו בעד אותה תקופה.

(ב) הסכום שנוכה כאמור בסעיף קטן (א) יועבר לאוצר המדינה, בהתאם להסדרים שנקבעו בתקנות";

¹²⁸ ס' 26 - בת' 5, ת"ת 7.7.87, במקום הסייפא "לרבות תביעה לשיפוי כאמור בסעיף 17" באה הסייפא המתחילה במילה "למעט".

¹²⁹ ס' 27 - ר' תקנות הבטחת הכנסה (כללי זכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982.

¹³⁰ ס' 27(3) - בתיקון עקיף 3, ת"ת 1.4.86, בוטלה הפיסקה שנוסחה היה: "שיטת העיגול של גימלאות".

(2) בסעיף 168(א), אחרי פסקה (1) יבוא :

"(א1) גימלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980";

(3) בסעיף 169, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא :

"(ו) לא ישולמו דמי ביטוח בעד הזמן שבעדו מגיעה לאדם גימלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, אם אין לו הכנסה אחרת באותה תקופה".

29. תיקון חוק שירותי הסעד

בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958, אחרי סעיף 2 יבוא :

"(א2) על אף האמור בסעיף 2, לא תינתן תמיכה שמטרתה להבטיח הכנסה מספקת כדי מחיה".

30. הוראות מעבר

(א) סעיף 143ב לחוק הביטוח, כנוסחו לפני תחילת חוק זה, ימשיך לחול לגבי תמיכה, כמשמעותה באותו סעיף, ששולמה בעד תקופה שקדמה לתחילתו של חוק זה.

(ב) אדם שבתכוף לפני שנעשה זכאי לגימלה קיבל תמיכה חדשית לצרכי מחיה לפי חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958, או הטבה סוציאלית לפי ההסכם מיום ט"ו בתמוז התשל"ז (1 ביולי 1977) בדבר מתן הטבה סוציאלית לאוכלוסיה נזקקת (להלן - תמיכה), לא יפחת סכום הגימלה שתשולם לו מסכום התמיכה האחרונה ששולמה לו, רק בשל כללי חישוב ההכנסה שנקבעו בחוק זה.

(ג)¹³¹ השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות בדבר קביעת זכות לגימלה של מי שלפני תחילתו של חוק זה קיבלו תמיכה, לגבי כולם או סוגים מהם.

30א. הוראות מיוחדות¹³²

(א) בסעיף זה, "זכאי קודם" - מי שלא מתקיים בו האמור בסעיף 5(א)(1) או (2)(ב) והשתלמה לגמלה בשיעור מוגדל לפי הוראה מההוראות המפורטות להלן, בעד חודש דצמבר 2002 :

(1) הוראות סעיף 5(א)(2), (א2) או (ד) בחוק זה, כנוסחם ערב תחילתו של פרק ד' בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2003), התשס"ג-2002 (בסעיף זה - חוק ההסדרים 2003);

(2) הוראות סעיף 5(ג) בחוק זה, כנוסחו ערב תחילתו של פרק ד' בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2002.

(ב) על אף הוראות סעיף 5(א), הגמלה לזכאי שהוא זכאי קודם, תהיה בסכומים המחושבים לפי התוספת הרביעית, בהתאם להרכב משפחתו, והוראות סעיף 5(ב) עד (ו) יחולו לגביה כאילו חושבה לפי סעיף 5(א).

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על זכאי קודם שאחרי יום תחילתו של פרק ד' בחוק ההסדרים 2003 לא היה זכאי לגמלה לתקופה של שישה חודשים רצופים, ויחולו לגבי הוראות סעיף 5(א).

¹³¹ ס' 30(ג) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.

¹³² ס' 30א - נוסף בת' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18. בת' 35, ת"ת 1.4.10, בסעיף קטן (א)(1) ו-(ג), במקום "פרק ה'" בא "פרק ד'". הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

31. ביצוע

(א) 133 השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
 (ב) 134 תקנות לפי סעיפים 2(ג), 3(4), 4(ב), 5(ה), 7(א), 9(ב), 9א(ב) ו-10(ב), 11, 16 ו-24 יותקנו בהסכמת שר האוצר.
 (ג) 135 תקנות לפי סעיפים 2(ג), 2(ה), 3(4), 4(ב), 5(ה) ו-2(3), 7(א), 9(ב), 9א(ב) ו-10(ב), 11, 14א(ו), 24 ו-30(ד) טעונות אישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

32. תחילה¹³⁶

תחילתו של חוק זה ביום ו' בטבת התשמ"ב (1 בינואר 1982), אולם השר, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי, לגבי סוגי זכאים המקבלים תמיכה, להחיל את החוק מתאריכים מאוחרים יותר אך לא יאוחר מתום שנה לאחר תחילתו.

תוספת ראשונה¹³⁷

(סעיפים 2(ד) ו-5(ה)(1))

133. ס' 31(א) - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.
 ר' תקנות הביטוח הלאומי (תשלומים לתושבי ירושלים שהעתיקו את מקום מגוריהם ליהודה שומרון וחבל עזה), התשנ"ג-1993.
 134. ס' 31(ב) - בת' 18, ת"ת 1.1.03, במקום "5(ד)" בא "5(ה)". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18. בת' 40, אחרי "9(ב)" בא "9א(ב) ו-10(ב)". ר' הוראות תחילה תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.
 135. ס' 31(ג) - בת' 18, ת"ת 1.1.03, אחרי "2(ג)" בא "2(ה)". במקום "5(ד)" בא "5(ה) ו-2(3)" ואחרי "11" בא "14א(ו)". ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.
 בת' 40, אחרי "9(ב)" בא "9א(ב) ו-10(ב)". ר' הוראות תחילה תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 40.
 136. ס' 32 - ר' תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982.
 137. תוספת בנוסח המקורי:

"(סעיף 5)

שיעורי הגימלה - באחוזים מהשכר הממוצע

פרט	הרכב המשפחה	השיעור הרגיל	השיעור המוגדל
1	יחיד	20.0%	25.0%
2	שני בני זוג	30.0%	37.5%
3	שני בני זוג שעמם ילד	35.0%	42.5%
4	שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות	40.0%	47.5%
5	יחיד שעמו ילד	30.0% פחות נקודת קיצבה	37.5% פחות נקודת קיצבה
6	יחיד שעמו שני ילדים לפחות	35.0% פחות נקודת קיצבה	42.5% פחות נקודת קיצבה
7	אלמנה שעמה ילד	_____	40.5% פחות נקודת קיצבה
8	אלמנה שעמה שני ילדים לפחות	_____	47.5% פחות נקודת קיצבה

בת' עקיף (7), ת"ת 1.8.94, הוחלף לנוסח:

"תוספת

(סעיף 5)

שיעורי הגימלה - באחוזים מהשכר הממוצע

פרט	הרכב המשפחה	השיעור הרגיל	השיעור המוגדל	השיעור למקבל קיצבת זקנה או קיצבת שאירים לפי חוק הביטוח
1	יחיד	20.0%	25.0%	25.0%
2	שני בני זוג	30.0%	37.5%	37.5%
3	שני בני זוג שעמם ילד	36.0%	43.5%	47.5%
4	שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות	42.0%	49.5%	57.5%
5	יחיד שעמו ילד	30.0% פחות נקודת קיצבה	37.5% פחות נקודת קיצבה	42.5% פחות נקודת קיצבה
6	יחיד שעמו שני ילדים לפחות	36.0% פחות נקודת קיצבה	43.5% פחות נקודת קיצבה	52.5% פחות נקודת קיצבה

זכאים לגמלה גם אם טרם מלאו להם 25 שנים

(1)

- (א)¹³⁸ ילד יתום או ילד הזכאי לגמלה מיוחדת, שמתקיימים בו כל אלה:
- (1) אם מלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 20 שנים - עיקר זמנו מוקדש לסיום לימודיו במוסד חינוכי על יסודי;
 - (2) הוא אינו ילד מאומץ הנמצא במשמורתו של ההורה המאמץ;
 - (3) אוצר המדינה או רשות מקומית אינם נושאים בהחזקתו;
- (ב)¹³⁹ הגמלה לילד יתום או לילד הזכאי לגמלה מיוחדת כאמור בפסקת משנה (א) תהיה כמפורט להלן:
- (1) לילד אחד - 25% מהסכום הבסיסי פחות נקודת קצבה;
 - (2) לשני ילדים - 37.5% מהסכום הבסיסי פחות שתי נקודות קצבה;
 - (3) לכל ילד נוסף - 10% מהסכום הבסיסי;

(ב1)¹⁴⁰ הגמלה לילד יתום או לילד הזכאי לגמלה מיוחדת¹⁴¹ כאמור בפסקת משנה (א) הנמצא בהחזקת קרוב משפחתו תשולם לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים מהמועד שבו הוגשה התביעה, בכפוף למתן אישור מהמחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבה מתגורר הילד, אלא אם כן אישר הגורם שהוסמך לכך במשרד הרווחה והשירותים החברתיים את המשך התשלום מעבר לתקופה האמורה; לעניין זה, "קרוב משפחה" - אה, אחות, סב, סבתא, דוד או דודה;

(ג) בפסקה זו -

"ילד יתום" - ילד יתום משני הוריו, או ילד יתום מהורה אחד והורה השני הוא נעדר;

"הזכאי לגמלה מיוחדת"¹⁴² - ילד שהוריו נטשו אותו בישראל, ובלבד שאחד מהוריו הוא תושב ישראל, או ילד שהורה הוא תושב ישראל נטש אותו בישראל והורה השני נפטר, נעדר או שאינו מתגורר עמו, ונבצר ממנו דרך קבע מלמלא חובותיו כלפי הילד ולמעט יד במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016;

"נעדר" - אחד מאלה:

(1) גר דרך קבע מחוץ לישראל;

7	אלמנה שעמה ילד	42.5% פחות נקודת קיצבה	42.5% פחות נקודת קיצבה
8	אלמנה שעמה שני ילדים לפחות	52.5% פחות נקודת קיצבה	52.5% פחות נקודת קיצבה

בת' 18, ת"ת 1.1.03, הוחלף לנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לתי' 18.
בת' 19, ת"ת 1.1.06, בפסקה 1(ב) ו-5) בכל מקום במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי".
בת' 30, ת"ת 1.7.07, נוספה פסקה 24 בנוסח המפורט. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.

בת' 35, ת"ת 1.4.10, בפסקה (9) במקום "וריצה שישה חודשי מאסר לפחות" בא "וריצה... או שניהם", במקום פסקה (18) שנוסחה היה "מי שמלאו לו 18 שנים והוא מצוי במעצר בית", בא הנוסח דלעיל וכן נוספה פסקה (25) בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.
בת' 39, ת"ת 27.3.12, נוספה פסקה (26) בנוסח דלעיל. הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על מי שביום תחילתו שוהה במקלט לנשים מוכות תקופה העולה על 30 ימים.

¹³⁸ הביטוי "ילד הזכאי לגמלה מיוחדת" החליף את הביטוי הקודם ("ילד נטושי") בת' 46, ת"ת 27.7.16.

¹³⁹ המילים "לילד הזכאי לגמלה מיוחדת" החליף את המונח הקודם ("נטושי") בת' 46, ת"ת 27.7.16.

¹⁴⁰ פרט משנה (1)(ב1) הוסף בת' 45. ת"ת 6.12.16.

¹⁴¹ הביטוי "ילד הזכאי לגמלה מיוחדת" החליף את הביטוי הקודם ("ילד נטושי") בת' 46, ת"ת 27.7.16.

¹⁴² הסיפא להגדרת "ילד הזכאי לגמלה מיוחדת" החל במילים "ולמעט ילד במשפחת אומנה...". נוספה בת' 45, ת"ת 6.12.16. הביטוי "ילד הזכאי לגמלה מיוחדת" החליף את הביטוי הקודם ("ילד נטושי") בת' 46, ת"ת 27.7.16.

(2) עקבותיו נעלמו ;

(3) לא ידוע ;

(2) מי שמלאו לו 18 שנים ושולמה לו גמלה לפני הגיעו לגיל 18 שנים מכוח הוראות פסקה (1) ;

(3) הורה לילד שבהחזקתו ;

(4) בן זוגו זכאי לגמלה, ובלבד שאינו זכאי לגמלה לפי סעיף 4(ב) ;

(5) אישה הרה הגרה עם הוריה המקבלים גמלה, או עם אחד מהם המקבל גמלה ; הגמלה לאישה הרה כאמור תהיה בסכום השווה לשיעור הנקוב בפרט (1) בתוספת השניה, בניכוי סכום השווה ל-5% מהסכום הבסיסי, והוראות סעיפים 5(ב) עד (ו) יחולו לגביה כאילו חושבה לפי סעיף 5(א) ;

(6) אישה הרה שאינה גרה עם הוריה, או עם אחד מהם ;

(7) אישה הרה שמלאו לה 18 שנים, החל בשבוע ה-13 להריונה ;

(8) מי שמלאו לו 18 שנים והוא נקלע למצב מצוקה חמור עקב אסון או מאורע פתאומי ובלתי צפוי ; זכאות לגמלה לפי פרט זה תהא לתקופה שלא תעלה על שני חודשים רצופים ;

(9) מי שמלאו לו 18 שנים וריצה, במשך תקופה של שישה חודשים רצופים לפחות, מעצר או מאסר או שניהם, כל עוד לא חלפה תקופה של חודשיים מיום שחרורו ; זכאות לגמלה לפי פרט זה תהא לתקופה שלא תעלה על שני חודשים רצופים ;

(10) מי שמלאו לו 18 שנים והוא אינו מסוגל לעבוד בעבודה כלשהי בגלל מחלה הנמשכת יותר מ-30 ימים רצופים ; הזכאות לגמלה לפי פרט זה תהיה ממועד שלא יקדם ל-1 בחודש שבו מלאו 30 ימי המחלה הרצופים, ותימשך לא יותר מ-6 חודשים, ובלבד שאם הוא זכאי לתשלום ממקור כלשהו בעד תקופת אי עבודתו כאמור, יהיה זכאי לגמלה אם התשלום נמוך מסכום הגמלה הקבוע לפי סעיף 5, בהתאם להרכב משפחתו ;

(11) מי שמלאו לו 18 שנים והוא מטופל במוסד או נמצא בתהליך גמילה מסם על פי צו מבחן של בית המשפט או בפיקוחו של קצין מבחן לפי חוק המעצרים ; לענין זה, "מוסד", "סם" ו"צו מבחן" - כהגדרתם בסעיף 2(א)(1) ;

(12) מי שמלאו לו 18 שנים ומרכז לאבחון מתמכרים לסמים שאישר השר, קבע כי הוא אינו ניתן להשמה בעבודה כלשהי ;

(13) מי שמלאו לו 18 שנים ומרכז לטיפול באלכוהוליסטים, המצוי בפיקוח משרד העבודה והרווחה, הכיר בו כמכור לאלכוהול, או שהוא מצוי בתהליך גמילה באותו מרכז ;

(14) מי שמלאו לו 18 שנים ונקבעה לגביו דרגת אי כושר להשתכר של 75% לפחות לפי הוראות פרק ט' בחוק הביטוח ;

(15) מי שמלאו לו 18 שנים והוא מקבל דמי פגיעה לפי סימן ד' בפרק ה' בחוק הביטוח ;

(16) מי שמלאו לו 18 שנים והוא נושא מאסר בעבודות שירות לפי סימן ב'1 בפרק ו' בחוק העונשין ;

(17) מי שמלאו לו 18 שנים והוא עובד מטעמי בריאות במפעל מוגן שקבע השר, בהיקף העבודה המקובל בו ;

(18) מי שמלאו לו 18 שנים ומתקיים בו אחד מאלה :

(א)¹⁴³ הוא שוחרר בערובה בתנאים כאמור בסעיף 48 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (בפסקה זו - חוק המעצרים), ונקבע לגביו איסור יציאה ממקום המגורים או הגבלה על יציאה כאמור, אשר לדעת עובד המוסד לביטוח לאומי שמינהלת המוסד הסמיכה לכך, מונעים ממנו להשתלב בעבודה או שהוא נעצר בפיקוח אלקטרוני כאמור בסעיף 22ב לחוק המעצרים, בתנאים המונעים ממנו להשתלב בעבודה ;

¹⁴³. פסקה (א) בפרט 18 לתוספת הראשונה - בת' 43, ת"ת 16.6.15 נוספה הסיפא החל במילים "או שהוא נעצר בפיקוח..."

(ב)¹⁴⁴ ילדו או בן זוגו שוחררו בערובה בתנאים כאמור בסעיף 48 לחוק המעצרים או הוטל עליהם מעצר בפיקוח אלקטרוני כאמור בסעיף 222 לחוק האמור, והוא ערב, לפי סעיף 49 או סעיף 222(2) לחוק האמור, לפי העניין, למילוי של תנאי הקובע איסור יציאה של ילדו או בן זוגו ממקום המגורים, או הגבלה על יציאה כאמור, ולדעת עובד המוסד לביטוח לאומי שמינהלת המוסד הסמיכה לכך, ערבות זו מונעת ממנו להשתלב בעבודה;

(19) מי שמלאו לו 18 שנים והוא מטופל על ידי הלשכה לשירותים חברתיים במשרד העבודה והרווחה ומוגדר על ידה כדר רחוב;

(20) מי שמלאו לו 18 שנים והוא נמצא במסגרת שיקומית בפיקוח משרד ממשלתי, המוסד לביטוח לאומי או הרשות כהגדרתה בחוק הרשות לשיקום האסיר, התשמ"ג-1983;

(21) מי שמלאו לו 18 שנים והתקיימו בו התנאים שנקבעו לפי פסקה (7) בסעיף 2(א);

(22) מי שמשלמת לו קצבת תלויים לפי סימן ח' בפרק ה' בחוק הביטוח או קצבת שאירים לפי סימן ד' בפרק י"א בחוק האמור;

(23) עולה חדש שמלאו לו 18 שנים והוא לומד באולפן לפי הפניית המשרד לקליטת העליה.

(24) מי שמשלמת לה קצבת נכות כעקרת בית לפי סימן ב' בפרק ט' לחוק הביטוח.

(25)

(א) ילד תושב ישראל, שאחד מהוריו הוא תושב ישראל הנמצא במעצר או במאסר לתקופה העולה על 30 ימים, והוא מתגורר עם הורה השני שאינו תושב ישראל.

(ב) הגמלה לילד כאמור בפסקת משנה (א) תהיה בשיעור הקבוע בסעיף 6(ד); מתקיים האמור בפסקת משנה (א) בשני ילדים או יותר, תשולם להם גמלה אחת בלבד, בשיעור הקבוע לפי פסקת משנה זו.

(ג) לעניין גמלה המשולמת לפי הוראות פסקת משנה (א), יכול שתובא בחשבון ההכנסה של ההורה, גם אם אינו תושב ישראל בתנאים שייקבעו בתקנות.

(26)¹⁴⁵ אישה השוהה במקלט לנשים מוכות באישור לשכת הסעד או משרד הרווחה והשירותים החברתיים תקופה העולה על 30 ימים; לעניין זה, "אישור", "לשכת סעד" ו"מקלט לנשים מוכות" - כהגדרתם בסעיף 2(א)(9).

תוספת שניה¹⁴⁶

(סעיף 5)

¹⁴⁴ פסקה (ב) בפרט 18 לתוספת הראשונה - בת' 43, ת"ת 16.6.15 אחרי "לחוק המעצרים" נוספה הפסקה "או הוטל עליהם מעצר בפיקוח אלקטרוני כאמור בסעיף 222 לחוק האמור" ובמקום "סעיף 49 לחוק האמור" בא "סעיף 49 או סעיף 222(2) לחוק האמור, לפי העניין".

¹⁴⁵ בת' 50, ת"ת 1.6.17 נמחקו בפרט (26) לתוספת הראשונה המילים: "ושבחודש שקדם לשהייתה במקלט כאמור היתה זכאית לגמלה" שהופיעו אחרי המילים "תקופה העולה על 30 ימים".

¹⁴⁶ התוספת השנייה נוספה לראשונה בת' 18, ת"ת 1.1.03. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18. בת' 19, ת"ת 1.1.06, במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי".

בת' 25, ת"ת 1.12.05, הוחלף טור א' שנוסחו היה:

"מי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח; 25%; 37.5%; 47.5%; 57.5%; 42.5% פחות נקודת קצבה; 52.5% פחות נקודת קצבה; 42.5% פחות נקודת קצבה; 52.5% פחות נקודת קצבה"

ר' הוראת תחולה בסעיף 9(ב) בהערות מבוא לת' 25. לתקופה 1.1.05-30.6.05 - ר' הוראת שעה בסעיף 10 בהערות מבוא לת' 25.

בת' 27, ת"ת 1.7.06, טור א' בתוספת השנייה שנוסחו היה:

"מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח; 27.3%; 40.6%; 50.6%; 60.6%; 45.6% פחות נקודת קצבה; 55.6% פחות נקודת קצבה; 45.6% פחות נקודת קצבה; 55.6% פחות נקודת קצבה; 45.6% פחות נקודת קצבה; 55.6% פחות נקודת קצבה"

הוחלף לנוסח:

"מי שהגיע לגיל פרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח; 28.5%; 42.2%; 52.3%; 62.4%; 47.2% פחות הסכום הבסיסי לילד; 57.3% פחות הסכום הבסיסי לילד; 47.2% פחות הסכום הבסיסי לילד; 57.3% פחות הסכום הבסיסי לילד"

בטור ג' בכל מקום במקום "נקודת קצבה" בא "הסכום הבסיסי לילד" ובסופה באה הסיפא המתחילה במילים "בתוספת זו". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 27.

שיעורי הגמלה - באחוזים מהסכום הבסיסי

טור ג' מי שמלאו לו 55 שנים	טור ב' מי שטרם מלאו לו 55 שנים	טור א' מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת אזרח ותיק, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח			הרכב המשפחה	פרט
		אם מלאו לו 80 שנים	אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים	אם טרם מלאו לו 70 שנים		
25%	20%	42.96%	42.55%	42.14%	יחיד	(1)
37.5%	27.5%	67.89%	67.24%	66.58%	שני בני זוג	(2)
43.5%	30%	78.70%	78.04%	77.39%	שני בני זוג שעמם ילד	(3)
49.5%	33.5%	89.50%	88.87%	88.19%	שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות	(4)
37.5% פחות הסכום הבסיסי לילד	30%	73.24% פחות הסכום הבסיסי לילד	72.59% פחות הסכום הבסיסי לילד	71.92% פחות הסכום הבסיסי לילד	יחיד שעמו ילד	(5)
43.5% פחות הסכום הבסיסי לילד	33.5%	84.04% פחות הסכום הבסיסי לילד	83.39% פחות הסכום הבסיסי לילד	82.72% פחות הסכום הבסיסי לילד	יחיד שעמו שני ילדים לפחות	(6)

בת' 32, ת"ת 1.4.08 (אשר תוקן בס' 2143 התשס"ח עמ' 390), הוחלף לנוסח:
 "מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח
 אם טרם מלאו לו 80 שנים: 28.8%, 42.7%, 52.8%, 62.9%, 47.7% פחות הסכום הבסיסי לילד, 57.8% פחות הסכום
 הבסיסי לילד, 47.7% פחות הסכום הבסיסי לילד, 57.8% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 80 שנים: 30.8%, 45.6%, 55.7%, 65.8%, 50.6% פחות הסכום הבסיסי לילד, 60.7% פחות הסכום
 הבסיסי לילד, 50.6% פחות הסכום הבסיסי לילד, 60.7% פחות הסכום הבסיסי לילד."
 הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך.
 בת' 34, ת"ת 1.11.11, הוחלפו השיעורים בטור א' כדלקמן:
 "אם טרם מלאו לו 70 שנים: 30.3%, 45%, 55.1%, 65.2%, 50%, 60.1%, 50%, 60.1%.
 אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים: 31.2%, 46.3%, 56.4%, 66.5%, 51.3%, 61.4%, 51.3%, 61.4%.
 אם מלאו לו 80 שנים: 32.6%, 48.3%, 58.4%, 68.5%, 53.3%, 63.4%, 53.3%, 63.4%.
 ר' הוראת תחילה, תחולה והוראות שעה בסעיף 147, 148 ו-149 בהערות מבוא לת' 34.
 בת' 42, ת"ת 22.5.14 שונה המונח "הורה יחיד" שבפרט (7) ו-(8) למונח "הורה עצמאי".
 בת' 44, ת"ת 1.1.16 הוחלף הנוסח לנוסח דלעיל הבא:
 "אם טרם מלאו לו 70 שנים: 32.21%, 50.85%, 60.95%, 71.05%, 55.85% פחות הסכום הבסיסי לילד, 69.95% פחות
 הסכום הבסיסי לילד, 55.85% פחות הסכום הבסיסי לילד, 69.95% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים: 32.88%, 51.95%, 62.05%, 72.15%, 56.95% פחות הסכום הבסיסי
 לילד, 67.05% פחות הסכום הבסיסי לילד, 56.95% פחות הסכום הבסיסי לילד, 67.05% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 80 שנים: 34.05%, 53.82%, 63.92%, 74.02%, 58.82% פחות הסכום הבסיסי לילד, 68.92% פחות
 הסכום הבסיסי לילד, 58.82% פחות הסכום הבסיסי לילד, 68.92% פחות הסכום הבסיסי לילד."
 בת' 48, ת"ת 1.1.18 הוחלף הנוסח לנוסח דלעיל. באותו תיקון נקבע כי בתקופה שבין 1.1.17 לבין 31.12.17 יהיה
 נוסחו של טור א' כדלקמן:
 "אם טרם מלאו לו 70 שנים: 35.99%, 56.87%, 67.66%, 78.47%, 62.21% פחות הסכום הבסיסי לילד, 73.01% פחות
 הסכום הבסיסי לילד, 62.21% פחות הסכום הבסיסי לילד, 73.01% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים: 36.31%, 57.38%, 68.18%, 78.99%, 62.72% פחות הסכום הבסיסי
 לילד, 73.52% פחות הסכום הבסיסי לילד, 62.72% פחות הסכום הבסיסי לילד, 73.52% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 80 שנים: 37.13%, 58.68%, 69.50%, 80.30%, 64.04% פחות הסכום הבסיסי לילד, 74.84% פחות
 הסכום הבסיסי לילד, 64.04% פחות הסכום הבסיסי לילד, 74.84% פחות הסכום הבסיסי לילד."
 בת' 49, ת"ת 27.8.17 הוחלף בכותרת טור א' לטבלה, הביטוי "קצבת זקנה" בביטוי "קצבת אזרח ותיק".
 בת' 57, ת"ת 1.1.22 הוחלפו השיעורים בטור א' בתוספת לשיעורים דלעיל. עד לתאריך זה היו השיעורים כדלקמן:
 אם טרם מלאו לו 70 שנים: 36.77%, 58.12%, 68.92%, 79.72%, 63.46% פחות הסכום הבסיסי לילד, 74.26% פחות
 הסכום הבסיסי לילד, 63.46% פחות הסכום הבסיסי לילד, 74.26% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים: 37.13%, 58.68%, 69.48%, 80.30%, 64.03% פחות הסכום הבסיסי
 לילד, 74.83% פחות הסכום הבסיסי לילד, 64.03% פחות הסכום הבסיסי לילד, 74.83% פחות הסכום הבסיסי לילד.
 אם מלאו לו 80 שנים: 37.49%, 59.25%, 70.06%, 80.86%, 64.60% פחות הסכום הבסיסי לילד, 75.40% פחות
 הסכום הבסיסי לילד, 64.60% פחות הסכום הבסיסי לילד, 75.40% פחות הסכום הבסיסי לילד."

טור ג' מי שמלאו לו 55 שנים	טור ב' מי שטרם מלאו לו 55 שנים	טור א' מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת אזרח ותיק, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח			הרכב המשפחה	פרט
		אם מלאו לו 80 שנים	אם מלאו לו 70 שנים וטרם מלאו לו 80 שנים	אם טרם מלאו לו 70 שנים		
42.5% פחות הסכום הבסיסי לילד	33.5%	73.24% פחות הסכום הבסיסי לילד	72.59% פחות הסכום הבסיסי לילד	71.92% פחות הסכום הבסיסי לילד	אלמנה או הורה עצמאי שעמם ילד	(7)
52.5% פחות הסכום הבסיסי לילד	39%	84.04% פחות הסכום הבסיסי לילד	83.39% פחות הסכום הבסיסי לילד	82.72% פחות הסכום הבסיסי לילד	אלמנה או הורה עצמאי שעמם שני ילדים לפחות	(8)

בתוספת זו, "הסכום הבסיסי לילד" - הסכום הבסיסי לענין קצבת הילדים, כאמור בפסקה (2) להגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 1 לחוק הביטוח.

תוספת שלישית¹⁴⁷

(סעיף 12א(א)(2))

שיעורי ניכויים מתגמול ומהכנסה של זכאים שטרם מלאו להם 55 שנים ושאינם מקבלים קצבאות שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח

שיעור הניכוי	הרכב המשפחה	פרט
40%	אלמנה או הורה יחיד שעמם ילד אחד לפחות	(1)
37.5%	שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות	(2)
32.5%	יחיד הזכאי לגמלה לפי סעיף 30א, שני בני זוג הזכאים לגמלה לפי סעיף 30א, שני בני זוג שעמם ילד	(3)
30%	כל הרכב משפחתי אחר	(4)

תוספת רביעית¹⁴⁸

(סעיף 30א)

שיעורי הגמלה לזכאי קודם - באחוזים מהסכום הבסיסי

שיעור הגמלה	הרכב המשפחה	פרט
22.5%	יחיד	(1)
30%	שני בני זוג	(2)
33.5%	שני בני זוג שעמם ילד	(3)
39%	שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות	(4)
33.5%	יחיד שעמו ילד	(5)
37.5%	יחיד שעמו שני ילדים לפחות	(6)
33.5%	אלמנה או הורה עצמאי שעמם ילד	(7)
39%	אלמנה או הורה עצמאי שעמם שני ילדים לפחות	(8)

¹⁴⁷ תוספת שלישית - נוספה בת' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

¹⁴⁸ תוספת רביעית - נוספה בת' 18, ת"ת 1.1.03, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בסעיף 18(א) בהערות מבוא לת' 18.

בת' 19, ת"ת 1.1.06, במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי".

בת' 42, ת"ת 22.5.14 שונה המונח "הורה יחיד" שבפרט (7) ו-(8) למונח "הורה עצמאי".

חלק א': פרטים המשפיעים על זכאות לגמלה או על שיעורה לעניין סעיף 20ב(ב)

- בלוח זה, "הסכום הבסיסי" - הסכום כאמור בפסקה (3) להגדרה "הסכום הבסיסי" בחוק הביטוח;
1. קיומה או אי-קיומה של יתרת חשבון של מקבל הגמלה במוסד פיננסי, כהגדרתו בחוק הסכמים בנכסים פיננסיים התשס"ו-2006, בין בבעלותו ובין בבעלות משותפת עם אחר, או שינוי שחל בה, אם השינוי כאמור עולה על 9% מהסכום הבסיסי לגבי יחיד, או 13% מהסכום הבסיסי לגבי מי שיש עמו ילד או בן זוג.
 2. קיומה או אי-קיומה של זכות בנכס מקרקעין, של מקבל הגמלה או שינוי שחל בזכות כאמור.
 3. גובה ההכנסה מעבודה שמקבל הגמלה עובד בה, או שינוי שחל בה, אם השינוי כאמור עולה על 9% מהסכום הבסיסי לגבי יחיד, או 13% מהסכום הבסיסי לגבי מי שיש עמו ילד או בן זוג.
 4. הכנסה ממקורות אחרים של מקבל הגמלה או שינוי שחל בה, אם השינוי כאמור עולה על 9% מהסכום הבסיסי לגבי יחיד, או 13% מהסכום הבסיסי לגבי מי שיש עמו ילד או בן זוג.
 5. כתובת המגורים של מקבל הגמלה בישראל או שינוי בכתובת כאמור או מעבר לכתובת מגורים מחוץ לישראל.
 6. היות מקבל הגמלה בעל אזרחות זרה או שינוי לעניין אזרחות כאמור.
 7. מועדי כניסה לישראל ויציאה ממנה של מקבל הגמלה, ותקופת שהותו מחוץ לישראל.
 8. מגורים תחת קורת גג אחת, תחילתם או הפסקתם של מגורים כאמור עם אחד מאלה:
 - (1) מי שנישא למקבל גמלה, לרבות מי שנישא על פי דין במדינת חוץ;
 - (2) מי שהוא הורה של אחד מילדי מקבל גמלה;
 - (3) מי שיש למקבל הגמלה חשבון בנק משותף עמו או שיש למקבל הגמלה זכות משותפת עמו בנכס מקרקעין או ברכב;
 - (4) מי שיש למקבל הגמלה הסכם ממון או הסכם אחר בדבר שיתוף בהכנסות או בהוצאות עמו.
 9. קבלת כספים על ידי מקבל הגמלה ישירות מהחייב או ממי מטעמו לעניין סעיף 12 לחוק המזונות (הבטחת תשלום) התשל"ב-1972, או אי קבלת כספים כאמור.
 10. קיומו או אי-קיומו של פסק דין מזונות לטובת מקבל הגמלה המאוחר לפסק דין שמסר לביטוח לאומי.

חלק ב': פרטים נדרשים

מספר הפרט בחלק א'									
פרט 1	פרט 2	פרט 3	פרט 4	פרט 5	פרט 6	פרט 7	פרט 8	פרט 9	פרט 10
נדרש	נדרש	נדרש	נדרש	נדרש	נדרש	נדרש	נדרש	נדרש	נדרש

¹⁴⁹ תוספת חמישית - נוספה בת' 36, ת"ת 1.1.12, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 36.

חלק ג': אזהרה

הרינו להביא לידיעתך כי אם לא תעדכן את המוסד לביטוח לאומי על כל שינוי שיחול באחד או יותר מהפרטים המפורטים בהודעה זו בתוך שישים ימים ממועד השינוי, במהלך ארבע שנים ממועד משלוח הודעה זו, הנך צפוי לעונשים הקבועים לפי החוק, לרבות קנס; ככל שחל שינוי בפרטים האמורים לגביך אנא עדכן את המוסד לביטוח לאומי בטופס המצורף.